

Schoolplan 2019-2023

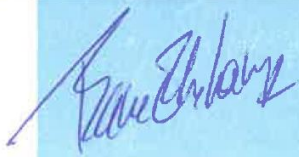
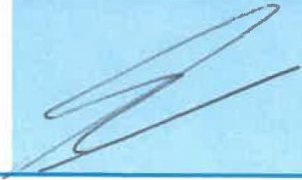
Vastgestelde versie d.d. 9 december 2019

Instemming, goedkeuring en vaststelling

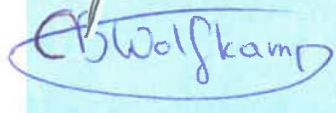
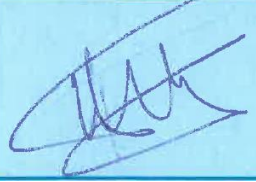
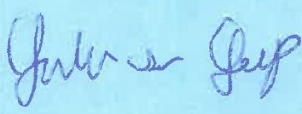
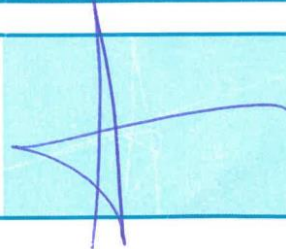
Vaststelling

De bestuurder stelt het schoolplan vast. De Raad van Toezicht keurt het schoolplan goed.

Naam en functie	Handtekening	Naam en functie	Handtekening
Frans Ebskamp, bestuurder		Eef Jordens, voorzitter Raad van Toezicht	

Goedkeuring en instemming

De schoolleiders stellen het algemene deel (deel I) en het hoofdstuk van hun school (deel II) vast. Zij verkrijgen hiervoor instemming van de medezeggenschap op schoolniveau. De medezeggenschap op stichtingsniveau geeft eveneens haar instemming.

Naam en functie	Handtekening	Naam en functie	Handtekening
Joep Derkx, directeur Vrije School De Berkel		Aline Divendal, voorzitter MR Vrije School De Berkel	
Ceciel Wolfkamp, directeur De Zonnewende		Matthijs Hofman, voorzitter MR De Zonnewende	
Ton Wijnbergen, rector Parcival College Groningen		Ymke van Gorp, voorzitter dMR Parcival College Groningen	
Bartel Geleijnse, rector VS Zutphen VO		Marc Nagtegaal, voorzitter dMR VS Zutphen VO	
Niek Slooter, voorzitter MR VO		Aline Divendal, voorzitter GMR PO	

Inhoud

Schoolplan 2019-2023	1
Instemming, goedkeuring en vaststelling	2
Inleiding.....	5
Ambities en basiskwaliteit	5
Opbouw.....	5
Werkingsduur.....	5
Evaluatie voortgang strategische doelen.....	6
 Deel 1: Onderwijs en organisatie VSNON.....	 7
1 Missie, Koers en schoolplan.....	8
2 Parels VSNON	9
2.1 Missie en kernwaarden VSNON	9
2.2 Kwalificatie, socialisatie en subjectwording	9
2.3 Onderwijsaanbod.....	10
2.4 Doorlopend leerplan vrijescholen.....	10
2.5 Identiteit.....	10
2.6 Lesgeven vanuit de eigen passie	10
3 Pedagogische opdracht	10
4 Onderwijs en onderwijskundig beleid	12
4.1 Ontwikkelingsgericht curriculum	12
4.2 Aanbod	12
4.3 Onderwijstijd.....	13
4.4 Burgerschap en sociale integratie.....	13
4.5 Taalachterstanden en dyslexie.....	14
4.6 Kerndoelen en referentieniveaus	14
4.7 Voertaal.....	15
4.8 Loopbaanoriëntatie en -begeleiding vo	15
4.9 Afsluiting vo.....	15
5 Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat	15
6 Volgen van leerlingen.....	16
7 Zorg.....	17
7.1 Zorgpopulatie.....	17
7.2 Extra middelen	18
7.3 Zorgaanbod	18
7.4 Aanpak	19
8 Kwaliteit	20
8.1 Overzicht kwaliteitszorg.....	20
8.2 Het speelveld.....	21
8.3 Kwaliteitskader voor vrijescholen 2018 (voortgezet onderwijs)	21
8.4 Ambities en deugdelijkheidseisen.....	21
8.5 Beleidsplannen.....	21
8.6 Medewerkers	21
8.7 Lerende organisatie.....	21
8.8 Kwaliteitskaart	21
8.9 Visitatie	22
9 Organisatie	23
9.1 Personeelsbeleid	23
9.2 Aanname personeel	23

9.3	Bevoegdheid en bekwaamheid	24
9.4	Evenredige vertegenwoordiging vrouwen in de schoolleiding.....	24
9.5	Vrijwillige ouderbijdragen en overige bijdragen.....	24

Deel 2: Doelen en werkwijzen van de scholen25

10	Vrije School De Berkel	26
10.1	Schoolbeschrijving.....	26
10.2	Parels.....	26
10.3	Onderwijskundig beleid	26
10.4	Aanbod	28
10.5	Strategische doelen.....	28
11	De Zonnewende	31
11.1	Schoolbeschrijving.....	31
11.2	Parels van De Zonnewende.....	31
11.3	Onderwijskundig beleid	32
11.4	Aanbod	33
11.5	Strategische doelen.....	34
12	Parcival College Groningen	36
12.1	Schoolbeschrijving.....	36
12.2	Parels van het Parcival College.....	36
12.3	Afdelingen	37
12.4	Strategische doelen.....	37
13	Vrijeschool Zutphen VO.....	41
13.1	Schoolbeschrijving.....	41
13.2	Parels van VS Zutphen VO.....	41
13.3	Afdelingen	42
13.4	Onderwijsvormen en tijden	42
13.5	Strategische doelen.....	42

Deel 3: Strategische doelen stichtingsniveau48

14	Strategische doelen stichtingsniveau	49
14.1	Strategische doelen en aanpak	49

Bijlagen50

Bijlage I: Zakelijke gegevens VSNON	51
Bijlage II: Zakelijke gegevens scholen VSNON	52
Bijlage III: Koers 2019-2023.....	53
Draag zelf bij aan de Koers!	53
Bijlage IV: Plan van aanpak bestuurder	54

Inleiding

De Stichting Vrijescholen Noord- en Oost-Nederland (VSNON) is een schoolbestuur voor vier vrijescholen, basisscholen Vrije School De Berkel en De Zonnewende en vo-scholen Parcival College Groningen en Vrijeschool Zutphen VO.

VSNON heeft interne sturing en intern toezicht ingericht om te borgen dat haar missie zich manifesteert in alle relevante domeinen, van visie tot onderwijs. Zo werkt zij doelen uit, ziet toe en stuurt daarop bij, ter realisatie van de missie. Het schoolplan is daarin een belangrijk document.

Ambities en basiskwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs maakt een onderscheid tussen de ambities van de school en de basiskwaliteit. De eisen voor de basiskwaliteit zijn de wettelijke eisen waaraan de scholen moeten voldoen. Maar scholen, en zeker vrijescholen, willen meer, vooral op de vlakken socialisatie en subjectwording. In het eerste deel staan de visie en sturing van VSNON hierop beschreven. In de hoofdstukken van de scholen beschrijft elke school de eigen parels en ambities. Daarbij werkt elke school de doelen uit de Koers uit in schooldoelen.

Dit schoolplan geldt voor alle scholen van VSNON en heeft een samenhang met de Koers 2019-2023. De doelen in dit schoolplan krijgen per school op hun beurt verder vorm en inhoud in de jaarplannen van de scholen en de bestuurder. Dit leidt tot effectief beleid en vrijeschoolonderwijs gericht op het doel zoals benoemd in de visie.

Het sturingskader “Onderwijs in zicht” verbeeldt de samenhang tussen de genoemde stukken:

Opbouw

Na deze inleiding volgt een eerste deel met daarin een algemene beschrijving van onderwijsconcept, organisatie en personeelsbeleid van VSNON. Ook de parels waar we stichtingsbreed trots op zijn worden benoemd. Daarna volgt een deel met een verbijzondering van het onderwijs per school: de parels, doelen en plannen, en afsluitend het plan van aanpak van de bestuurder. De bijlagen bevatten onder andere de zakelijke gegevens van VSNON en de scholen en de link naar de Koers.

Werkingsduur

De Koers beslaat de periode 2019-2023. We hebben ervoor gekozen om het schoolplan dezelfde werkingsduur te geven als de Koers.

Evaluatie voortgang strategische doelen

Zesmaal per jaar monitort het MT de voortgang van de van de strategische doelen afgeleide schooldoelen.

Elk voorjaar spreekt de bestuurder met de schoolleider met een vertegenwoordiging van medezeggenschap, leerlingen, ouders en leraren over de voortgang van de doelen.

Elk voorjaar verantwoordt de bestuurder de voortgang aan de Raad van Toezicht.

Onderwijs en organisatie VSNON

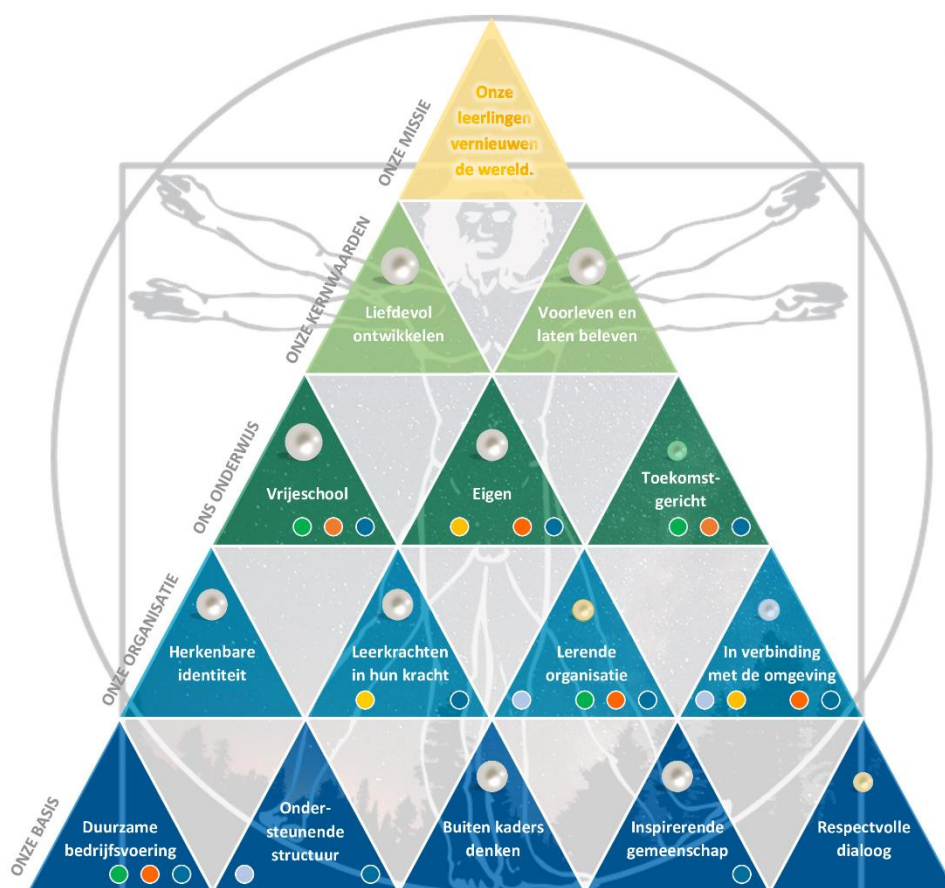
In dit deel presenteren we de missie en Koers van VSNON en de parels van ons onderwijs en onze scholen. We lichten daarna de belangrijkste aandachtspunten van de stichting toe. U kunt lezen wat onze pedagogische opdracht is, hoe wij die willen bereiken en hoe die in de organisatie en het onderwijs zichtbaar wordt. We sluiten hierbij aan bij de pedagogische en didactische kaders vanuit het vrijeschoolonderwijs en de vereisten vanuit de wetgeving.

1 Missie, Koers en schoolplan

De missie van VSNON luidt:

Wij bieden kinderen een leer- en leefomgeving waarin zij worden toegerust om hun voornemens te verwezenlijken en de wereld vanuit innerlijke kracht te vernieuwen.

In de Koers VSNON 2019-2023 staan onze missie, kernwaarden, visie en bijbehorende thema's beschreven. In het Koersdiagram zijn deze in de onderlinge samenhang visueel uitgewerkt. De nadere uitwerking is in te zien via de interactieve versie van het Koersdiagram, online te vinden op de website van VSNON. [Klik hier of op het plaatje om het Koersdiagram te raadplegen.](#)

In dit schoolplan hebben bestuur en schoolleiding parels, activiteiten en plannen opgenomen. Deze gekoppeld aan de thema's in de Koers en opgenomen in de werkdocumenten vanuit de Koers. De parels en de gekleurde bolletjes in het Koersdiagram geven aan binnen welke thema's de parels en plannen een plek hebben. Op deze manier is eenvoudig te zien op welke manier bestuur, MT en scholen werken aan de realisatie van de Koers.

2 Parels VSNON

VSNON presenteert met trots de parels van haar onderwijs en haar scholen. De parels geven een beeld van wie we zijn en maken het verschil voor onze leerlingen, ouders en medewerkers. In deel 2 presenteren de scholen hun eigen parels.

2.1 Missie en kernwaarden VSNON

De vrijescholen van VSNON kennen een gezamenlijke missie en gezamenlijke kernwaarden. Deze zijn opgenomen in de Koers. Ze zijn oorspronkelijk tot stand gekomen op basis van een intensieve en inspirerende dialoog tijdens de ontmoetingsdag in 2016, met leerlingen, ouders, leden van medezeggenschap, managementteam en Raad van Toezicht, evenals enkele externe partners.

De missie zoals verwoord in hoofdstuk 1 wordt ingevuld vanuit twee kernwaarden: *Liefdevol Ontwikkelen* en *Voorleven en laten beleven*. Deze weerspiegelen onze gezamenlijke visie op onderwijsproces en schoolklimaat.

Liefdevol ontwikkelen

- x We bieden de leerling een plek om zich te ontplooiën tot een krachtig persoon die weet wat hij/ zij wel en niet kan. Die zich durft te presenteren. Die met een nieuwsgierige blik de wereld in kijkt. Die gemotiveerd is om verder te leren, misschien van het leven of misschien door een studie. Iemand met een mening maar vooral ook met een open houding naar de medemensen.
- x De leerling staat centraal, het stimuleren van het leerproces is onze eerste verantwoordelijkheid.
- x We ondersteunen en begeleiden de leerlingen in hun ontwikkeling zodat zij in staat zijn om de maatschappij van morgen met nieuwe krachten te verrijken.
- x We bieden een veilige en uitdagende leeromgeving die vertrouwen, respect, betrokkenheid, zelfstandigheid, samenwerking, solidariteit en gelijkheid stimuleert.

Voorleven en laten beleven

- x Onze leerlingen leren van ons, zowel door de wijze waarop leerkrachten de lesstof aanbieden als ook door de manier waarop medewerkers met elkaar en met ouders en leerlingen omgaan.
- x Vanuit de stevige basis die de vrijeschoolpedagogiek ons biedt, gaan we samen op zoek naar een eigen wijze om hieraan als medewerker, team, school en organisatie invulling te geven. We durven te vragen en te onderzoeken.
- x We zijn een lerende organisatie van medewerkers die zich als mens en als professional blijven ontwikkelen. We laten ons inspireren, uitdagen, ondersteunen en bijsturen: door collega's, leerlingen, ouders en anderen van buiten de organisatie.
- x We blijven onze organisatie doorontwikkelen met reflectie en dialoog. We staan open voor anderen, bieden ruimte en kansen en stimuleren elkaar met een respectvolle houding, constructieve intervisie en feedback.

Missie en kernwaarden worden breed gedragen en zijn binnen de scholen herkenbaar in onderwijs, beleid en strategie. De invulling ervan is regelmatig onderwerp van gesprek bij Raad van Toezicht, managementteam, medezeggenschap en op de scholen

2.2 Kwalificatie, socialisatie en subjectwording

Begin 2018 hebben de vrijescholen voor voortgezet onderwijs hun kwaliteitskader vastgesteld. Daarin beschrijven we onze vrijeschoolvisie op onderwijskwaliteit en maken we aansluiting bij het Onderzoekskader 2017 van de Inspectie van het Onderwijs. We sluiten ook aan bij de drie doeldomeinen van onderwijs zoals verwoord door onderwijspedagoog en hoogleraar Gert Biesta. Het vrije onderwijs beoogt bij te dragen aan zowel kwalificatie, socialisatie als ook subjectwording. Bekijk het [Kwaliteitskader vrijescholen vo](#) of lees het hoofdstuk Kwaliteit van dit schoolplan over de inrichting hiervan binnen VSNON.

2.3 Onderwijsaanbod

VSNON kijkt dan alleen de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen, daarom hebben onze scholen een breed lesaanbod: we bieden veel creatieve vakken aan waarin kinderen via ervaringsonderwijs niet allen hun hoofd maar ook hun hart en handen leren gebruiken, bijvoorbeeld tekenen, schilderen, muziek, houtbewerken, handwerken, toneel. Ook kennen we 'groene' vakken zoals boerderijschool, tuinbouw, heemkunde en maken we veelvuldig gebruik van natuurlijk ontwikkelingsmateriaal. Bijzonder zijn ook de vieringen van jaarfeesten: de scholen volgen het ritme van het jaar en de seizoenen door verbindende activiteiten die leerlingen, medewerkers en ouders met elkaar in contact brengen.

2.4 Doorlopend leerplan vrijescholen

De vrijeschoolvisie is uitgewerkt in een doorlopend leerplan voor vier- tot achttienjarigen. De leerdoelen en eindtermen van dit vrijeschoolcurriculum passen bij de brede visie van het vrijeschoolonderwijs en sluiten aan bij de van overheidswege voorgeschreven doelen en eindtermen. De praktische uitwerking van het curriculum in concrete leerlijnen gebeurt op scholen verschillend, maar de vrijeschooluitgangspunten vormen steeds een rode lijn.

2.5 Identiteit

Vrijeschoolonderwijs is al 100 jaar een begrip. De scholen staan bekend om de eigen aanpak en het brede onderwijsaanbod. Onze scholen ademen een sfeer van verbondenheid, geborgenheid (primair onderwijs) en transparantie (voortgezet onderwijs). Onze leerlingen springen eruit, ze zijn nieuwsgierig, sociaal, mondig en creatief. Onze levende vrijeschoolidentiteit maakt dat onze schoolgemeenschappen de doelstelling en de aanpak van ons onderwijs helder voor de geest hebben en we het ontwikkelingsproces voor onze leerlingen vanuit een stevige basis kunnen begeleiden.

2.6 Lesgeven vanuit de eigen passie

VSNON geeft haar leerkrachten de ruimte. De leerkracht is de spil van het onderwijs. Vandaar dat onze leerkrachten relatief veel vrijheid hebben bij het vormgeven van de lesstof. De leerkrachten verhouden zich op hun eigen wijze met de stof en het materiaal, sluiten aan bij hun eigen passie en nieuwsgierigheid en brengen dat over op de leerlingen. Het zorgt, meer dan het gebruik van standaardmethodes, voor een levende verbinding tussen leerkracht, leerlingen en lesstof, waardoor leren hand in hand gaat met nieuwsgierigheid, verwondering en een duurzame verbinding met de lesstof.

3 Pedagogische opdracht

Onze pedagogische opdracht is samengevat in een citaat van Rudolf Steiner:

“De vraag is niet, wat de mens moet kunnen en weten, teneinde zich in de bestaande sociale orde in te kunnen voegen; Maar wel, wat in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken”.

Op deze uitspraak heeft VSNON haar missie gebaseerd:

“Wij bieden kinderen een leer- en leefomgeving waarin zij worden toegerust om hun voornemens te verwezenlijken en de wereld vanuit innerlijke kracht te vernieuwen.”

Onderwijs is voortdurend in beweging door de veranderende maatschappelijke omgeving die veranderende vragen stelt aan de opgroeiende mens. Hiervoor willen we ons actief inzetten en in samenspraak met onze belanghebbenden onze verantwoordelijkheid nemen.

Vrijeschoolonderwijs heeft tot doel bij te dragen aan een evenwichtige en brede persoonlijke ontwikkeling van het kind en de jongvolwassene. Uitgangspunt is dat deze ontwikkeling verder gaat dan het aanleren van cognitieve vaardigheden en kennis en nadrukkelijk ook gericht is op vorming

van de leerling in sociaal, persoonlijk en kunstzinnig opzicht; daarbij gaat het bijvoorbeeld om sociale vaardigheden, inzicht in wie je bent en wat je kunt, moraliteit, verantwoordelijkheid, inventiviteit, originaliteit, creativiteit.

Binnen het vrijeschoolonderwijs is er sprake van drie doeldomeinen van ontwikkeling¹:

- subjectwording
- socialisatie
- kwalificatie

Kwalificatie en socialisatie gaan over wat je kunt en doet en over wie je bent, terwijl subjectwording gaat over hoe je je in de wereld manifesteert. Voor vrijeschoolonderwijs is het belangrijkste dat bij de leerling uiteindelijk het vermogen tot zelfontwikkeling is gevormd waardoor de leerling zelf betekenis en richting geeft aan het leven. Dat vraagt niet alleen om kennis en vaardigheden, maar ook om inzicht. Voor dit ontwikkelingsproces is zowel een open blik naar de buitenwereld nodig, als een reflecterende blik naar binnen. Inhoud en vorm van de lessen, de wijze waarop de leerkrachten het onderwijs verzorgen en de leerlingen ontmoeten, maar ook de wijze waarop de school als gemeenschap wordt vormgegeven zijn er dan ook op gericht dat leerlingen deze open blik kunnen ontdekken, ervaren, onderzoeken en ontwikkelen. Vanuit het vrijeschoolleerplan spreken onze leerkrachten de leerlingen aan op deze ontwikkelingen op een wijze die passend is bij de verschillende leeftijdsfasen.

Van kleuter tot jong volwassene

Op de scholen van VSNON leren de kleuters vooral door te spelen en te beleven. Pas vanaf een jaar of zes zijn de kinderen rijp voor het meer technische leren van de basisschool. Dat is ook de reden dat VSNON spreekt van kleuterklassen en daarna van klas 1 t/m 6, en niet van groep 1 t/m 8.

Het leerproces voltrekt zich voor de kleuter nog geheel impliciet en in het dagelijkse spel. Kleuterleerkrachten geven dit spel actief vorm en leiden de kinderen volgens een vast ritme door de dag, met kringspelletjes, verhalen, jaarfeestliedjes, buitenspel, broodbakken, vrij spel, handwerken, tekenen en schilderen, boerderijdagen en jaarfeesten. Door het scheppen van een vertrouwde en veilige omgeving en door spel en de fantasie ruimte te geven ontstaat er een oplossingsgericht vertrouwen bij het jonge kind waardoor het intrinsieke leervermogen vergroot wordt.

In de klassen 1 t/m 6 van het basisonderwijs richt het onderwijs zich op socialisatie en kwalificatie. De verbinding tussen de leerlingen onderling en tussen de leerlingen en de leerkracht speelt hierin een belangrijke rol. Dat is de reden dat er vooral klassikaal en frontaal wordt lesgegeven en de leerkracht vaak een aantal jaren, niet zelden gedurende de hele basisschoolperiode, met de klas meegroeit. De leraar is inspiratiebron en de regisseur van het leerproces. Vooral in de periodelessen ontwerpt de leerkracht zelf de les, passend in het leerplan. Het leren is een cyclus waarbij buitenwereld en binnenwereld elkaar afwisselen: tijdens het periode-onderwijs wordt de lesstof geïntroduceerd. De lesstof is nog 'buiten' de leerling en er wordt innerlijke motivatie en verbinding gevraagd. In een later stadium, tijdens oefeningen, wordt de lesstof verwerkt, verinnerlijkt en geoefend. De leerling wordt nu uitgedaagd om zichzelf te laten zien.

In het voortgezet (vrijeschool)onderwijs wordt op deze thema's van het primair onderwijs voortgeborduurd. Was in de basisschool voornamelijk het gevoel en de beleving belangrijk, in het voortgezet onderwijs wordt de leerstof juist vanuit het denken benaderd. Op een hoger niveau wordt voortgezet onderwijs een start gemaakt het bevorderen van subjectwording van de leerlingen. Dit wordt wederom gevoed vanuit ervaringsonderwijs, de verbinding tussen leerkracht en leerling en de gemeenschap van klas en school. Vanzelfsprekend neemt het diepgaand en zelfstandig onderzoeken, verwerken en leren van de stof een steeds belangrijker plek in. Het maken van een eindwerkstuk over een zelfgekozen onderwerp en het geven van een presentatie daarover aan leerkrachten,

¹ Deze indeling is geïntroduceerd door onderwijsfilosoof en hoogleraar Gert Biesta

medeleerlingen en ouders is een belangrijke proeve van bekwaamheid voor iedere leerling in het examenjaar.

Na afronding van hun vrijeschoolloopbaan onderscheiden onze leerlingen zich door hun sociale en creatieve vaardigheden en hun brede belangstelling. Dit stelt hen in staat om de wereld met vertrouwen en idealen tegemoet te treden en deze van binnenuit te vernieuwen.

4 Onderwijs en onderwijskundig beleid

4.1 Ontwikkelingsgericht curriculum

De vrijeschool heeft een leerplan van klas 1 t/m klas 12 (na twee jaar kleuterperiode). Dit is een internationaal twaalfjarig curriculum (regulier van groep 3 tot en met laatste klas voortgezet onderwijs) met een breed onderwijsprogramma dat zich richt op de ontwikkeling en vorming van leerlingen.

In het leerplan is de lesstof zo geordend dat het aansluit bij de ontwikkelingsfase van de betreffende leeftijd. Hierbij is niet alleen aandacht voor de cognitieve vaardigheden maar op een breder aanbod. Daardoor is onze leerstof ook ontwikkelingsstof.

Voor het oefenen van de leerstof gebruiken de scholen gedeeltelijk bestaande reguliere methodes, maar vaak ook lesstof die door de vrijeschoolgemeenschap of de leerkracht is ontwikkeld.

4.2 Aanbod

De scholen hebben een breed aanbod aan lesstof. Er zijn veel verschillende vakken, gericht op een brede ontwikkeling, en deze worden op diverse wijze aangeboden, bij voorkeur ervaringsgericht.

Het onderwijs is ingericht met periodeonderwijs, vaklessen en kunst-/bewegingsonderwijs. De scholen maken veel gebruik van creatieve lesvormen en leren vanuit de beleving. Dit uit zich in vakken als vormtekenen, koor, toneel, euritmie, houtbewerking, smeden en tuinbouw.

Hoofd, hart en handen worden allemaal aangesproken op een schooldag. Ieder leerjaar kent bovendien een jaarthema passend bij de leeftijdsfase. Dit loopt als een rode draad door de lesstof heen. Hierdoor krijgen de verschillende vakken onderlinge samenhang.

Periodeonderwijs

Een deel van de meer theoretisch gerichte vakken wordt in het periodeonderwijs gegeven. Leerlingen zijn tijdens de periodes telkens drie weken lang gedurende de ochtend van iedere schooldag intensief met een onderwerp bezig dat aansluit bij de leeftijdsfase.

De leerkracht creëert zelf de lesopbouw en -inhoud van de periode. Tijdens periodes komt er meestal stof langs vanuit meerdere vakken die elkaar aanvullen en verrijken. Het periodeonderwijs bevat ook vrijeschoolspecifieke thema's (vakken) zoals sterrenkunde, architectuur, biografie, Parcival. De leerlingen verwerken de inhoud van de lesstof zelf in periodeschriften.

Periodeonderwijs biedt ruimte voor ademend onderwijs binnen één domein. Effectief leren wordt bevorderd doordat momenten van intensieve verbinding met de lesstof worden afgewisseld met periodes waarin die tijdelijk mag worden 'vergeten'.

Kunst- en bewegingsonderwijs

Het rijke aanbod aan kunstvakken zoals dans, beeldend, muziek en drama activeert de wilsontwikkeling, stimuleert de gevoelsontwikkeling en bevordert de sociale interactie. In het bewegingsonderwijs (gymnastiek, euritmie, circus) leren de leerlingen goed bewegen en ontmoeten ze de ander.

Vaklessen

In de lesstof en de methodes van vaklessen zijn de doorlopende leerlijnen, de kerndoelen, de eindniveaus primair onderwijs en uiteindelijk de diploma-eisen van het voortgezet onderwijs

opgenomen. De vaksecties kiezen de methode die het beste aansluit bij de doelen per vak. Ook is er ruimte voor aanvullend materiaal om de leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op het verkrijgen van de benodigde competenties en kennis voor het examen. De secties zijn verantwoordelijk voor de doorgaande leerlijn en hebben inhoudelijk afspraken gemaakt over aanpak en toetsing. In wekelijkse pedagogische vergaderingen en op studiedagen besteden de leerkrachten regelmatig aandacht aan de aansluiting van de leerlijnen, zowel horizontaal als verticaal.

4.3 Onderwijstijd

De scholen voldoen aan de wettelijke eisen rond onderwijstijd. Vanwege het brede onderwijsaanbod worden vaak meer lessen gegeven dan vereist. De scholen monitoren de (on)geplande lesuitval. De lesuitval op het primair onderwijs is zeer beperkt. Ook in het voortgezet onderwijs is de lesuitval beperkt. Lessen die uitvallen worden in de eerste leerjaren vervangen. Voor de hogere klassen zijn er studieruimtes beschikbaar waarin de vrijgekomen tijd nuttig kan worden besteed. De onderwijstijd wordt effectief benut door leerkrachten.

4.4 Burgerschap en sociale integratie

In de schoolloopbaan van elke leerling schenken we nadrukkelijk (impliciet en expliciet) aandacht aan maatschappelijke ontwikkelingen en verantwoordelijkheden. Het opvoeden tot het nemen van verantwoordelijkheid en het stimuleren van de ontwikkeling van een eigen, betrokken, oordeelsvorming behoren tot de belangrijkste onderwijsdoelen in de vrijeschoolpedagogie. Traditioneel uitgangspunt van ons onderwijs is dat we in alle vakken aandacht besteden aan de maatschappelijke relevantie van de besproken onderwerpen, de ethische aspecten van ontwikkelingen in een vakgebied en de morele keuzes waar je als mens voor staat in de samenhang van de maatschappelijke en intermenselijke ontwikkelingen. De volgende aandachtsgebieden staan daarbij centraal:

- Sociale cohesie
- Democratie en besluitvorming
- Identiteit
- Maatschappelijke basiswaarden
- Pluriforme samenleving
- Inspelen op risico's

Sociale cohesie

In ons voortgezet onderwijs werken we veel in heterogene lesgroepen. Leerlingen leren elkaars verschillende kwaliteiten waarderen, leren om elkaar te helpen en om met de eigen mogelijkheden en uitdagingen om te gaan in groepen. Er zijn gedurende de schoolloopbaan veel groepsactiviteiten die de sociale cohesie nadrukkelijk bevorderen, zoals de werkweken, de toneelprojecten, de koorprojecten en de vieringen van de jaarfeesten. Door onder meer samenwerkingsopdrachten en groeps gesprekken werken de leerlingen actief aan samenwerkingsvaardigheden en ontwikkelen zij gevoel voor sociale processen en sociale verbondenheid. De scholen maken gebruik van een pestprotocol en de non-discriminatiecode van de Vereniging van vrijescholen is van toepassing. De kern hiervan is verbondenheid met jezelf, de ander en de omgeving. Hierbij is ook aandacht voor andere religies.

Democratie en besluitvorming

De vo-scholen hebben een actieve leerlingenraad en leerlingen participeren daarnaast in de medezeggenschapsraad. In diverse lessen besteden we expliciet aandacht aan democratie, mensenrechten en de maatschappelijke verantwoordelijkheden van de burger. In de diverse keuzeprocessen die in de individuele schoolloopbaan en in de klassikale ontwikkelingen aan bod komen, streven we ernaar om op basis van argumenten (gemeenschappelijk) tot inzichten komen.

Identiteit

Centraal in onze pedagogie staan het respecteren en stimuleren van de eigenheid van de individuele mens. Openheid, verwondering en eerbied voor mens en natuur zijn kwaliteiten die de onze

basisschoolleerkrachten bij de kinderen willen aanspreken en zelf voorleven. Op onze scholen voor voortgezet onderwijs stimuleren leerkrachten de leerlingen om eigen keuzes te maken en idealen te ontwikkelen waarmee zij actief betrokken kunnen zijn bij de ontwikkelingen in de samenleving, rekening houdend met anderen.

Maatschappelijke basiswaarden

We besteden impliciet en expliciet aandacht aan de maatschappelijke basiswaarden als gelijkwaardigheid, individuele vrijheden en sociale betrokkenheid. In de tiende klas doen leerlingen een sociale stage.

Pluriforme samenleving

In de lessen besteden we structureel aandacht aan de diversiteit binnen de Nederlandse, de Europese en de globale samenleving. Via de vertelstof, de liedjes, de jaarfeesten en via verschillende themadagen laten we de leerlingen kennis maken met onder andere verschillende culturen en godsdiensten. We stimuleren de oudere leerlingen om deel te nemen aan internationale projecten, binnen en buiten Europa. We stimuleren hen ook om in hun maatschappelijke stages kennis te maken met de pluriformiteit van de (internationale) samenleving.

/vovv

Onze leerkrachten hebben een goede band met de leerlingen. Zo kunnen ze hen begeleiden bij het zich eigen maken van de leerstof, het omgaan met anderen en het ontdekken van de eigen identiteit. Zo kunnen we in belangrijke mate voorkomen dat leerlingen voortijdig de school verlaten of betrokken raken bij maatschappelijk ongewenste activiteiten. De scholen voeren regelmatig overleg met relevante maatschappelijke instellingen ter voorkoming van deze problematiek en om ontwikkelingen tijdig bij te sturen.

4.5 Taalachterstanden en dyslexie

In het leerplan is de lesstof zo geordend dat die aansluit bij de ontwikkelingsfase van de leerling. Voor een kleuter is de fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling nog heel fundamenteel. Daarom wordt in deze fase alleen spelenderwijs aandacht gegeven aan taalontwikkeling; bijvoorbeeld via liedjes, klapspelletjes en verhalen. Pas als deze fase goed doorlopen is, kan een kind doelgericht leren. Het tempo waarin de kinderen leren lezen en schrijven vanaf klas 1 (groep 3) is binnen onze scholen wat lager dan binnen het reguliere onderwijs. Vanaf klas 1 blijven verhalen en spelletjes belangrijk, en leren de kinderen ook de letters, lezen en schrijven en worden de spellingsregels geïntroduceerd. Het verschil in leesniveau met het reguliere onderwijs is halverwege klas 3 (groep 5) niet meer zichtbaar. Eventuele taalachterstanden worden gesignaleerd bij aanname en via het leerlingvolgsysteem. Op basis van nader onderzoek van de achterstand krijgt het kind extra begeleiding en oefenmomenten om weer op niveau te komen. Als er sprake is van een taalachterstand of dyslexie, nemen wij daar passende maatregelen op. Wij bieden geen standaard programma aan maar maatwerk vanuit de behoefte van de leerling. In het primair onderwijs bestaat een [dyslexieprotocol](#) waarin afspraken staan over een vroegtijdige signalering van leesproblemen en dyslexie. In het voortgezet onderwijs is er ook een [dyslexieprotocol](#). De vo-scholen nemen een drempeltoets af bij alle nieuwe leerlingen van klas 7. Deze toets geeft inzicht in het niveau van taalverwerking en beheersing bij de leerlingen.

4.6 Kerndoelen en referentieniveaus

De kerndoelen en referentieniveaus zijn verwerkt in ons onderwijsprogramma. De referentieniveaus voor taal (primair onderwijs) en Nederlands (voortgezet onderwijs) zijn verwerkt in het leerplan taal en het vakleerplan Nederlands. Voor rekenen zijn deze verwerkt in het reken- en wiskundeleerplan. Daarnaast zijn er ook speciale rekenlessen waarmee wij de leerlingen voorbereiden op de rekentoetsen. Taal en rekenen zijn belangrijke basisvaardigheden en daar besteden we ook los van de vakleerplannen veel aandacht aan.

4.7 Voertaal

Leerlingen met een andere voertaal worden zo veel mogelijk in de gewone lessen opgevangen, met eventuele extra aandacht vanuit de klassenleraar of mentor. Indien nodig bieden wij extra lessen en trainingen aan om de Nederlandse taal eigen te maken. Ook kijken we goed of de leerlingen in voldoende mate integreren in de schoolgemeenschap.

4.8 Loopbaanoriëntatie en -begeleiding vo

Voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding wordt in de klassen 9, 10 en 11 gewerkt met de methode Qompas, een digitale lesvorm voor leerlingen. Mentoren van de klassen 9 t/m 11 worden jaarlijks getraind in het omgaan met deze methode en het begeleiden van leerlingen. De mentoren hebben als zodanig een eerstelijns rol. De decanen van vmbo-t en havo/vwo hebben een tweedelijns functie. Zij begeleiden de leerlingen vooral in de keuze van opleiding en sector/profiel.

De leerlingen krijgen praktische loopbaanbegeleiding in de vorm van stages in klas 9, 10 en 11. Stages zetten we ook in als beroepsoriëntatie.

Jaarlijks biedt de school en/of maatschappelijke partijen de leerlingen bedrijfsbezoeken, informatieavonden en lezingen aan over beroepen en bedrijven.

4.9 Afsluiting vo

De vo-scholen bieden de opleidingen vmbo-bb/bk, mavo, havo en vwo aan. Na een tweejarige brugperiode krijgen de leerlingen een advies voor hun definitieve leerroute vmbo-bb/kb, mavo, havo of vwo. In de PTA's hebben we per leerroute aangegeven hoe toetsing en afsluiting plaatsvinden. Daarbij worden de kerndoelen van de examenprogramma's gevolgd. De examinering van de leerlingen vmbo-bb/kb vindt plaats onder licentie van het Kompas College.

5 Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat

Wij willen jonge mensen helpen om hun persoonlijkheid tot ontplooiing te brengen. De school wil een basis leggen voor een brede, algemene vorming en een harmonische ontwikkeling, waar leerlingen hun verdere leven op kunnen voortbouwen. Op onze school is het antroposofisch mensbeeld een belangrijke inspiratiebron wat concreet betekent dat ons onderwijs aansluit bij de natuurlijke ontwikkelingsfasen van kinderen. In elke fase worden nieuwe belangstellingsgebieden en ontwikkelingsmogelijkheden bij het kind aangesproken. Het is de taak van ons onderwijs hierop aan te sluiten. Wij zien de lesstof als een belangrijk voermiddel voor persoonlijke ontwikkeling van jonge mensen. Ambities om ons pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat te verbeteren liggen momenteel op het gebied van het verder ontwikkelen van ons vrijeschoolonderwijs, vooral op het gebied van de persoonsvormende aspecten.

Voor ons is een schoolklimaat belangrijk waarin iedereen zich gezien en geborgen voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. Dit betreft het pedagogische klimaat in en rond de lessen, maar ook de omgangsvormen tussen leerlingen onderling, medewerkers onderling en tussen medewerkers en leerlingen. Sociale processen vinden juist ook plaats tussen de lessen, in de pauzes en voor en na school. Deze processen zijn ook van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van de leerling. De school wil hierin niet alleen sturen, maar ook waar nodig begeleiding geven of ingrijpen.

Binnen de scholen werken we continu aan een veilig schoolklimaat.

- We voldoen aan de wettelijke verplichtingen (leerlingenstatuut, huishoudelijk reglement, veiligheidsprotocol, RI&E-inventarisatie, antipestprogramma's, incidentregistratie, schoolveiligheidsplan, opvolging van leerplicht en absenties);
- Op de scholen kennen leerkrachten de leerlingen en elkaar;

- 🌀 We besteden aandacht aan een gezonde school: kantine, roken, alcohol, drugs, beweging etc.;
- 🌀 Door een mentor gedurende enkele jaren aan een klas te koppelen, krijgen ouders en leerlingen een goede band en is er een bedding waarin de leerling zich veilig voelt. Er zijn veel gezamenlijke leerlingactiviteiten;
- 🌀 Ouders hebben korte lijnen met school en worden betrokken: driemaal per jaar een ouderavond, deelname aan vieringen en activiteiten;
- 🌀 We geven in de pedagogisch-didactische aanpak veel ruimte aan leerkrachten om met leerlingen echt in contact te komen;
- 🌀 Door regelmatige enquêtes onder medewerkers, leerlingen en ouders hebben we een goed beeld van het klimaat en kunnen we verbeterpunten ontdekken;
- 🌀 De scholen hebben een goed ondersteuningsteam waar leerlingen met een vraag op cognitief, sociaal en psychisch vlak terecht kunnen. Op de basisscholen kunnen leerlingen in gesprek met leerkrachten, ondersteuners, veiligheidscoördinatoren en vertrouwenspersonen, op het voortgezet onderwijs daarnaast ook met mentoren en jongerencoaches;
- 🌀 In de lessen besteden we aandacht aan sociale vaardigheden, sociale media, groepsdruk;
- 🌀 Door het brede aanbod van lessen als euritmie, praktisch-kunstzinnige vakken, toneel etc.; worden leerlingen uitgedaagd om zichzelf op andere wijze te laten zien;
- 🌀 De Raad van Toezicht, het bestuur, de schoolleiding en de medewerkers benoemen respectvol gedrag als vanzelfsprekend en geven daarin het goede voorbeeld;
- 🌀 We geven leden van de medezeggenschap, medewerkers, leerlingen en ouders ruim inspraak bij besluitvormingstrajecten;
- 🌀 We stimuleren een luisterende, open houding bij alle medewerkers.

6 Volgen van leerlingen

In het kader van een juiste begeleiding voor onderwijsvoortgang en algemeen welbevinden registreren de leerkrachten en mentoren informatie over de leerling vanaf het moment van aanname: ontwikkeling van kennis, vaardigheden, de voortgang, zorgbehoefte en aanwezigheid. Die informatie wisselen we uit met de desbetreffende leerlingen en hun ouders en met andere medewerkers indien nodig voor een passende begeleiding of zorg; indien nodig ook, na goedkeuring door de ouders, met externe partijen, zoals een samenwerkingsverband of andere scholen.

Informatie over leerlingen wisselen we gedurende het jaar uit op verschillende momenten en via verschillende kanalen:

x **Leerlingvolgsysteem**

Leerlinggegevens rond leerontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling houden we bij in leerlingvolgsystemen. Het primair onderwijs maakt gebruik van ParnasSys en Volglijn. De tussentijdse ontwikkeling van de leerlingen op inhoudelijk vlak wordt daar zichtbaar vanuit het Cito-leerlingvolgsysteem. In het voortgezet onderwijs zetten we Magister in als leerlingvolgsysteem. Alle informatie over een leerling is in te zien door de ouders van de betreffende leerling (tot 16 jaar) of door de leerlingen (vanaf 16 jaar). We informeren ouders van leerlingen vanaf 16 jaar over de onderwijsvoortgang.

x **Getuigschriften en rapporten**

De ontwikkeling van leerlingen leggen we vast in woordbeoordelingen, getuigschriften en cijfers/scores. De nadruk ligt op de kwalitatieve beoordeling. Leerlingen in het primair onderwijs krijgen jaarlijks een getuigschrift. In het voortgezet onderwijs schrijven mentoren jaarlijks een ontwikkelingsbeeld van de leerling. Aan het einde van het examenjaar ontvangen de leerlingen een getuigschrift met karakterschets.

x **Oudergesprekken**

o Oudergesprekken basisonderwijs

Ouders hebben twee tot drie keer per jaar een gesprek met de mentor van hun kind waarin zij de onderwijsvoortgang en het algemeen welbevinden van de leerling bespreken.

o Oudergesprekken voortgezet onderwijs

De scholen organiseren twee klassikale ouderavonden per jaar. Tijdens deze bijeenkomsten krijgen de ouders informatie over hoe het met de klas en hun kind in die klas gaat. Daarnaast is er in januari een 10- of 20-minuten gesprek met de ouders en de mentor, of andere docenten die de ouders willen spreken. Vanaf de 10e klas zijn de leerlingen verplicht bij deze gesprekken aanwezig, in de jaren daarvoor zijn ze welkom.

x **Mentorgesprekken (voortgezet onderwijs)**

De leerlingen hebben een paar keer per jaar een gesprek met hun mentor waarin zij hun onderwijsvoortgang en algemeen welbevinden bespreken.

x **Kindbesprekingen**

In de teams worden leerlingen die extra aandacht of begeleiding nodig een paar keer per jaar besproken. Hierbij wordt een gerichte vraag voor advies aan het kleine team voorgelegd.

x **Zorggesprekken / klassenbesprekingen**

o Zorggesprekken / klassenbesprekingen basisonderwijs

De klassenleerkracht en de intern begeleider bespreken eenmaal per drie maanden de studievoortgang en het welbevinden van de leerlingen van een klas. Zij bespreken welke leerlingen een ondersteuningsbehoefte hebben, welke een stagnatie laten zien of op een andere manier extra aandacht nodig hebben. Na analyse geven zij een gericht advies, dat het verdere handelen bepaalt.

o Zorggesprekken / klassenbesprekingen voortgezet onderwijs

De studievoortgang en het welbevinden van de leerlingen van een klas wordt gemonitord door de mentor. Mocht er zorg zijn rond een klas of een leerling in de klas, dan kan de mentor dit inbrengen bij de teamleider en zorgcoördinator. Mogelijke vervolgacties zijn gesprekken tussen mentor en leerling of tussen mentor en ouder, individuele begeleiding vanuit het zorgteam, aanpassing van het lesprogramma en dergelijke. Drie keer per jaar, rond de rapportvergaderingen, bespreken de mentoren hun klassen met de teamleider.

x **Rapportvergaderingen (voortgezet onderwijs)**

Op het voortgezet onderwijs zijn er drie-vier keer per jaar rapportvergaderingen. De teams monitoren daarin de algemene studievoortgang van de leerlingen. Ook stellen zij vanuit die informatie de juiste niveaubepaling vast. Ondanks het accent op de cognitieve prestaties nemen zij bij de rapportvergaderingen ook andere omstandigheden mee. Waar nodig zetten zij maatwerk in.

7 Zorg

7.1 Zorgpopulatie

Leerlingen met een extra ondersteuningsvraag zijn te verdelen in vijf categorieën:

- leerlingen met zwakke executieve functies;
- leerlingen met een hoge begaafdheid;
- chronisch/langdurig zieke leerlingen (incl. depressie en burn-out);
- leerlingen met een lastige thuissituatie;
- leerlingen met sociaal emotionele problematiek.

Belangrijk om te vermelden is dat leerlingen met dyslexie en dyscalculie hier niet onder vallen.

Er is vanzelfsprekend enige overlap tussen deze categorieën, maar we gaan bij de indeling uit van de kernproblematiek. De exacte omvang van de zorgpopulatie is lastig aan te geven omdat de intensiteit van zorg erg varieert. In 2019 is het aantal zorgleerlingen als volgt:

	Totaal aantal leerlingen	Leerlingen met een extra ondersteuningsvraag		Leerlingen met een onderwijszorgarrangement	
		aantal	% van het totaal	aantal	% van het totaal
De Zonnewende	284	67	24%	0	0%
De Berkel	264	38	14%	14	5%
Parcival College	909	130	14%	66	7%
VS Zutphen VO	1.252	112	9%	85	7%

7.2 Extra middelen

De basisondersteuning wordt bekostigd uit de reguliere lumpsum. Daarnaast krijgen de scholen vanuit de samenwerkingsverbanden passend onderwijs jaarlijks een substantieel bedrag om de extra benodigde ondersteuning te bekostigen. Zowel de samenwerkingsverbanden als de scholen hechten aan zo veel mogelijk preventief werken, waardoor er een verschuiving van middelen plaatsvindt van extra ondersteuning naar een uitgebreidere basisondersteuning en middelen vanuit het samenwerkingsverband in toenemende mate ook daarvoor ingezet worden.

7.3 Zorgaanbod

De regionale samenwerkingsverbanden zijn zo ingericht dat veel ondersteuning en verantwoordelijkheid bij de scholen ligt. Onze zorgstructuur is navenant ingericht. Er zijn drie niveaus van onderwijsondersteuning:

- Basisondersteuning
- Extra ondersteuning in de vorm van arrangementen
- Plaatsing in het speciaal onderwijs

De basisondersteuning heeft betrekking op ondersteuning zoals die voor alle leerlingen geldt en beschikbaar is. De ondersteuning bieden we aan op signalering door klassenleerkracht/mentor, studiebegeleider of andere bij de leerling betrokken medewerker van de school, maar kan ook extra aandacht krijgen n.a.v. een verzoek van (mede)leerling of ouder. Wij passen onze basisondersteuning voor een deel aan de behoefte van de leerling aan. De school ziet de algemene leerlingenzorg als een taak voor iedere leerkracht binnen de grenzen van zijn of haar mogelijkheden. De ondersteuning ligt in het verlengde van de lesgevende taak en is daarmee nauw verbonden. Leerlingondersteuning vindt plaats in iedere les. Aanvullende ondersteuning kan binnen, maar ook buiten lesverband worden geboden. Er is een cirkel van betrokken medewerkers om onze leerlingen: klassenleerkrachten/mentoren, intern begeleiders (primair onderwijs) / studiebegeleiders en decanen (voortgezet onderwijs) en indien aan de orde externe huiswerkbegeleiding.

Een leerling die ondersteuning nodig heeft die boven de overeengekomen basisondersteuning uit gaat, ontvangt die extra ondersteuning in de vorm van een *ondersteuningsarrangement* binnen de eigen school. Daarbij is wederom de ondersteuningsbehoefte van de leerling het vertrekpunt. Het gaat dus om wat de leerling nodig heeft en niet om wat de leerling 'mankeert'. De school gaat niet uit van 'labels' en 'etiketten'. Er is dus ook geen standaardlijstje van arrangementen, er is veel meer sprake van maatwerk.

Onze basisscholen hebben een ondersteuningsteam. Dat is op oproepbasis beschikbaar en kan bestaan uit ouders, leerkracht, IB-er, orthopedagoog, onderwijscoach en eventueel andere externe

instanties zoals een gezinscoach, Intermezzo en Perspectief. Daarnaast hebben de scholen ook een veiligheidscoördinator in dienst.

Onze scholen voor voortgezet onderwijs hebben een Onderwijzorgsteunpunt (OZS) dat bestaat uit intern zorgconsulenten, onderwijsgeneralisten, een GZ-psycholoog een orthopedagoog. Dit team overlegt tweewekelijks met de teamleiders over de leerlingen met een extra zorgvraag. Tweemaal per jaar sluiten de schoolarts, schoolverpleegkundige en leerplichtambtenaar hierbij aan. Daarnaast hebben de scholen ook een schoolarts, schoolverpleegkundige, vertrouwenspersonen en een veiligheidscoördinator. Tenslotte zijn er diverse docenten die kunnen worden ingezet als leerlingcoach, met verschillende passende opleidingsachtergronden.

Het kan zijn dat de school het gewenste arrangement niet kan aanbieden. In dat geval kan in overleg met ouders gekozen worden voor een verwijzing naar een school die dat arrangement wel kan aanbieden. Doorverwijzing kan ook plaatsvinden als de (sociale) veiligheid van leerlingen en/of medewerkers in het geding is.

Meer informatie over onze extra ondersteuning is te lezen in de schoolondersteuningsprofielen, in te zien op de websites van onze scholen.

7.4 Aanpak

Als een leerling is aangemeld bij ons ondersteuningsteam verrichten wij waar nodig eerst een uitgebreider screeningsonderzoek. Dit kan nodig zijn om in kaart te brengen welke ondersteuning het beste aansluit bij de onderwijs-/zorgbehoefte van de leerling. De screening kan onder andere bestaan uit gesprekken, korte testen, het invullen van vragenlijsten of observaties in de klas. Na de screening bepalen we in overleg eventuele vervolgstappen. Het kan gaan om extra ondersteuning binnen de school, externe vormen van ondersteuning of in uitzonderlijke gevallen begeleiding naar een beter passende onderwijssituatie.

Extra ondersteuning binnen de school

De leden van het ondersteuningsteam bepalen in overleg met leerkrachten, leerlingen en ouders wat er binnen school kan worden gedaan om de situatie te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan:

- 🌀 begeleiding van leerkrachten voor aanpassingen in de klas;
- 🌀 korte ondersteuningstrajecten bij de GZ-psychologe, orthopedagoge of remedial teacher;
- 🌀 langdurigere ondersteuningstrajecten met een schoolcoach;
- 🌀 tijdsverlenging bij toetsen;
- 🌀 uitleen van ondersteunende onderwijsmaterialen en therapeutisch speelgoed aan de leerling, zoals leeslinealen, hoofdtelefoons en *tangles*;
- 🌀 advies bij aanschaf ondersteuningsmaterialen voor thuis (zoals een speciale planagenda, of Kurzweil-licentie voor thuisgebruik bij dyslexie).

Externe vormen van ondersteuning

Soms is er intensievere of meer gespecialiseerde ondersteuning nodig dan de school kan bieden. Zo adviseert het ondersteuningsteam soms meer uitgebreid onderzoek naar achtergronden van problematiek op school. Als school kennen we geen diagnoses toe. Daarnaast bieden we als school geen therapeutische begeleiding aan of begeleiding bij problemen binnen het gezin. We ondersteunen leerlingen en ouders wel bij het vinden van hulp.

Begeleiden naar een beter passende onderwijssituatie

Soms leveren begeleidingstrajecten onvoldoende verbeteringen op in de aansluiting tussen het aanbod van de school en de zorgbehoefte van de leerling. Wanneer een leerling ernstig vastloopt in het onderwijs en het leerproces of de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling langdurig stagneert, kan een traject bij een andere school worden geadviseerd. Dit gebeurt alleen wanneer eerder ingezette zorg onvoldoende effect heeft gehad en de school het ontwikkelingsproces van de leerling niet kan waarborgen.

8 Kwaliteit

Wij vinden het belangrijk om voortdurend te werken aan de kwaliteit van ons onderwijs en om een goed overzicht te hebben van die kwaliteit. De wijze van sturing is vastgelegd in het sturingskader [Vrijeschoolonderwijs is zicht](#).

Het monitoren van de kwaliteit is in deze notitie beschreven. We vinden het belangrijk dat we de kwaliteit op een voor de medewerkers stimulerende en weinig belastende wijze monitoren. Wij gebruiken daarom geen uitgebreide analyse-instrumenten, maar verzamelen vooral de beschikbare informatie en inzichten vanuit de dagelijkse praktijk en presenteren die op hoofdlijnen (zoals in de kwaliteitskaart).

Kwaliteit tonen we op drie manieren aan:

- 🌀 **Meetbaar maken van kwaliteit (in cijfers uit te drukken)**
De objectief meetbare kwaliteit drukken we in getallen uit in de Kwaliteitskaart.
- 🌀 **Zichtbaar maken van kwaliteit**
In bijvoorbeeld lesbezoeken kunnen we de kwaliteit van het onderwijs ervaren.
- 🌀 **Inzichtelijk maken van kwaliteit**
Sommige aspecten van kwaliteit zijn moeilijk te meten of te zien, bijvoorbeeld de motiverende werking van periode-onderwijs en het werken in een periodeschrift. We kunnen wel goed uitleggen wat dat bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs.

8.1 Overzicht kwaliteitszorg

VSNON hanteert/ontwikkelt diverse kwaliteitsinstrumenten. De samenhang is in de figuur geschetst.

8.2 Het speelveld

Onze missie bepaalt de focus en de inrichting van ons onderwijs. De doeldomeinen van onderwijsfilosoof en hoogleraar Gert Biesta gebruiken we om ons denken over onderwijs te structureren: kwalificatie, socialisatie en subjectwording. Voor het invoegen in de bestaande orde zijn vooral de kwalificatie- en socialisatie-elementen van het onderwijs belangrijk. Subjectwording is vereist om de wereld te kunnen vernieuwen.

8.3 Kwaliteitskader voor vrijescholen 2018 (voortgezet onderwijs)

Begin 2018 hebben de vrijescholen voor voortgezet onderwijs hun kwaliteitskader vastgesteld. Daarin beschrijven we onze vrijeschoolvisie op onderwijskwaliteit en maken we aansluiting bij het Onderzoekskader 2017 van de Inspectie van het Onderwijs. We sluiten ook aan bij de door Gert Biesta geïntroduceerde doeldomeinen van het onderwijs subjectwording, socialisatie en kwalificatie.

8.4 Ambities en deugdelijkheidseisen

Onze ambities komen tot uiting in de beleidsplannen en in het personeelsbeleid. Daarnaast willen we voldoen aan de eisen van deugdelijkheid.

8.5 Beleidsplannen

De ambities van onze scholen zijn beschreven in de Koers en in dit schoolplan. De scholen hebben naast de missie en thema's uit de Koers ook eigen strategische doelstellingen en hebben die vertaald naar schooldoelstellingen, vervolgens naar teamdoelstellingen en soms ook naar individuele doelstellingen. De schooldoelstellingen zijn uitgewerkt in jaarplannen. Het managementteam neemt in haar bijeenkomsten de voortgang van de school- en jaarplannen door.

8.6 Medewerkers

Wij vinden het zeer belangrijk dat medewerkers zich voortdurend ontwikkelen. Dat is ook pedagogisch belangrijk, omdat een zich ontwikkelende leraar een voorbeeldfunctie voor de leerlingen vervult. Wij bieden daartoe 'ruimte, kansen en uitdaging'.

Daarnaast moet de kwaliteit van het geleverde werk goed zijn. In de Koers spreken we van Bevoegd, Bekwaam en Bevlogen. Bevoegd zijn is een wettelijke eis waaraan alle leraren moeten voldoen.

Op alle scholen werken de leraren met intervisie-achtige instrumenten aan hun kwaliteit en hun ontwikkeling. Leraren betrekken leerlingen bij de beoordeling van hun eigen leskwaliteit. Teamleiders en schoolleiders bezoeken lessen om de kwaliteit te beoordelen.

Eenmaal per jaar brengen teamleiders en schoolleider de teams in kaart, waarbij zij met de leerkrachten in gesprek gaan over de persoonlijke en professionele ontwikkeling en de kwaliteit van de lessen

Met ons personeelsbeleid willen wij bereiken en borgen dat onze medewerkers zich professioneel en persoonlijk ontwikkelen. Dit wordt verder toegelicht in hoofdstuk 9 onder Personeelsbeleid.

8.7 Lerende organisatie

Elke school werkt aan leren en verbeteren en heeft in dat kader een zelfevaluatie uitgevoerd op grond van de deugdelijkheidseisen in het Onderzoekskader 2017 van de inspectie. Het managementteam bespreekt de zelfevaluatie jaarlijks met de Raad van Toezicht.

8.8 Kwaliteitskaart

In de kwaliteitskaart verzamelen we objectieve cijfers over de kwaliteit van onderwijs en organisatie, zoals eindscores, ziekteverzuim en balanscijfers. Met een kleurcodering wordt aangegeven in hoeverre de resultaten afwijken van onze streefwaarden of normen.

Onderwerp / aspect	referentie / norm	gegevens bekend	norm gehaald	toelichting
Onderwijs				
1 Zittenblijvers en versnellers po	norm inspectie 3-jaarsgemiddelde			cijfers Berkel worden nog aangevuld
2 Uitstroom po	geen norm		n.v.t.	exacte cijfers worden nog in beeld gebracht
3 Eindtoetsen po	landelijke norm 3-jaarsgemiddelde			scores boven de norm
Middentoetsen po	normen school			nieuwe normen Zonnemende nog niet gehaald, nog geen normen Berkel bekend
4 Doorstroom po naar vo	landelijk 3-jaarsgemiddelde		n.v.t.	
5 Opstroom en afstroom vo	norm inspectie (R1)			ver boven de norm van de inspectie
6 Doorstroom vo	normen inspectie (R2 en R3)			normen mavo en havo niet gehaald wegens vijfjarig mavo en zesjarig havo (beleidskeuze)
7 Uitstroom vo	landelijke cijfers			cijfers vroegtijdig schoolverlaters worden nog in beeld gebracht
8 Examencijfers vo	norm inspectie (R4)			3-jaarsgemiddelde boven de norm inspectie
9 Geslaagden vo	landelijk gemiddelde			vergelijking met landelijke cijfers vorig jaar
10 Aantal leerlingen per klas	geen norm			
11 Oordeel inspectie	Inspectiekader			Inspectieonderzoek 2018: totaaloordeel voor alle scholen voldoende, kwaliteitszorg Berkel onvoldoende
Onderwijstijd				
1 Onderwijstijd	wettelijke verplichting			vo brengt dit voor de herfstvakantie in kaart
2 Lesuitval	streefwaarde		n.v.t.	streefwaarde wordt nog ontwikkeld
Personeel				
1 Ziekteverzuim	landelijke gemiddelde			Parcival College: hoger verzuim dan landelijk gemiddelde 2018
2 Functiemix	geen norm		n.v.t.	norm is onderwerp overleg MT VO
3 Bevoegdheden	allen bevoegd			aanvullende gegevens worden in kaart gebracht
4 Voortgangsgesprekken	minimaal 1x per jaar voor iedereen			gegevens worden in kaart gebracht
5 Personeelsopbouw	verhouding 50/50			gegevens 2017/2018, po: meer vrouwen dan mannen
Organisatie				
1 Monitor Sociale veiligheid	landelijk gemiddelde			
2 Tevredenheidsmetingen	eigen norm nog vast te stellen			tevredenheidsmetingen medewerkers: data 2016
3 Aanmeldingen	prognoses scholen		n.v.t.	gegevens worden in kaart gebracht
4 Leerlingenaantallen	prognoses scholen		n.v.t.	gegevens worden in kaart gebracht
Financiën				
1 Planning en verantwoording	P&C-kalender			
2 Exploitatieresultaat	begroting VSNON			positief resultaat voor alle scholen
3 Kengetallen jaarrekening	norm commissie Don			normen weerstandsvermogen en werkkapitaal zijn in ontwikkeling
RI&E				
1 Bedrijfshulpverlening	wettelijke vereisten			gegevens worden in kaart gebracht
2 EHBO	wettelijke vereisten			gegevens worden in kaart gebracht
3 Installatiekeuringen	wettelijke vereisten			gegevens worden in kaart gebracht
4 Gereedschappen/werken op hoogte	wettelijke vereisten			gegevens worden in kaart gebracht
5 Gymnastiek	wettelijke vereisten			gegevens worden in kaart gebracht
6 Sociale Veiligheid	wettelijke vereisten			aandachtspunt: opleiding interne vertrouwenspersonen
7 Overig	wettelijke vereisten			gegevens worden in kaart gebracht

In periodegesprekken en overleggen bespreken bestuur, schoolleiding en Raad van Toezicht de stand van zaken. De waarden onder de norm of onder de streefwaarde zijn dan onderwerp van gesprek en kunnen leiden tot aanpassing van beleid.

8.9 Visitatie

De vrijescholen voor voortgezet onderwijs visiteren elkaar regelmatig. Iedere school ontvangt eens in de vier jaar een visitatieteam dat lessen bezoekt en gesprekken voert om een beeld te krijgen van de kwaliteit van het onderwijs en om van elkaar te leren. De visitatiecommissie bestaat uit leerkrachten van andere vrijescholen. Het kader voor de visitatie wordt gevormd door het Kwaliteitskader van vrijescholen voor voortgezet onderwijs. Aan de hand hiervan worden kijkwijzers voor lessen en andere waarnemingsinstrumenten ontwikkeld die zich toespitsen op het zichtbaar maken van de leerresultaten op het vlak van socialisatie en subjectwording.

9 Organisatie

9.1 Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid van VSNON krijgt vorm vanuit de volgende thema's in de Koers:

- 🌀 leerkrachten in hun kracht;
- 🌀 lerende organisatie;
- 🌀 ondersteunende structuur.

Het beleid is erop gericht om leerkrachten vitaal te houden, ondersteunen en ontzorgen aan de ene kant, en het bieden van ontwikkelingsruimte, kansen en uitdaging aan de andere kant. Zo kunnen leerkrachten zich richten op hun basisactiviteit, het onderwijs en hun eigen rol daarin. Als zij zich bezig kunnen houden met het vormgeven daarvan, in overleg met collega's en leerlingen, leveren ze een bijdrage aan de borging en doorontwikkeling van het levende onderwijs op onze scholen én aan hun eigen ontwikkeling. Op die manier gaan leerproces van leerkracht en leerling samen op.

Met ons personeelsbeleid willen wij bereiken en borgen dat onze medewerkers zich professioneel en persoonlijk ontwikkelen. Dat wil zeggen dat zij:

1. Ruimte ervaren voor professioneel handelen
2. Samenwerken en meerwaarde ervaren door onderlinge uitwisseling
3. Bijdragen aan een gezamenlijke visie op vrijeschoolonderwijs
4. Zich laten zien en zich gezien en gewaardeerd weten
5. Kunnen reflecteren op eigen handelen

De (door)ontwikkeling van het personeelsbeleid sluit aan bij de vrijeschoolkaders. Belangrijke aandachtspunten zijn de gesprekkencyclus, intervisie en (gezamenlijke) studie. De scholen krijgen de ruimte om hier zelf nader invulling aan te geven vanuit de behoeften en wensen die leven bij medewerkers, leidinggevenden en schoolleiding. De bestuurder voert regelmatig gesprekken over beleid en uitvoering met de schoolleiders en een afvaardiging van medezeggenschap, medewerkers en leidinggevenden.

Pedagogisch-didactisch handelen

We vinden het belangrijk dat er bekwame, bevoegde en bevlogen leerkrachten voor de klas staan. Wat de scholen daarvoor kunnen doen:

- 🌀 beschrijven wat leerkrachten pedagogisch-didactisch moeten kunnen om op onze scholen te mogen werken, inclusief basisvereisten;
- 🌀 vijf rollen van de leraar hanteren: gastheer, presentator, didacticus, pedagoog en afsluiter;
- 🌀 lesobservaties door leidinggevenden en collega's;
- 🌀 intervisie door collega's;
- 🌀 hierbij een kijkwijzer hanteren met criteria die van belang zijn voor een goede les, zowel de 'harde criteria' als lestijd, volledige instructie of zichtbaar differentiëren, evenals de meta-cognitieve aspecten en gedrag;
- 🌀 in feedbackgesprekken met collega's de les bespreken en de keuze van de lesinhoud en de lesvormen, gekoppeld aan het lesplan en/of de methode, motiveren;
- 🌀 het pedagogisch-didactische functioneren in de jaarcyclusgesprekken uitdrukkelijk aan de orde stellen aan de hand van door de leerkracht opgehaalde feedback;
- 🌀 in de jaarcyclusgesprekken uitdrukkelijk aandacht besteden aan de basisvereisten, vakmanschap, inzet deskundigheidsbevordering, verbinding met de vrijeschoolachtergronden en de eigen bijdrage aan de (vrije)schoolontwikkeling.

9.2 Aanname personeel

In het aannamebeleid streven we naar een goede samenstelling van het team van leerkrachten met de juiste bevoegdheden, met vakbekwaamheid en kennis van het vrijeschoolonderwijs.

9.3 Bevoegdheid en bekwaamheid

Alle leraren dienen een lesbevoegdheid te bezitten. Voor het primair onderwijs is dat een wettelijk vereiste. Indien een leraar in het voortgezet onderwijs (nog) onbevoegd in dienst komt, sluit de school met de onbevoegde een scholingsovereenkomst waarin staat hoe en wanneer de onbevoegde zijn lesbevoegdheid zal behalen. Elk jaar beoordeelt het bestuur of de voortgang is conform de overeenkomst. Indien dat niet zo is gaat de onbevoegde uit dienst. In de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs geven soms onderbevoegde leraren lessen. De school probeert dat zoveel mogelijk te beperken en stimuleert onderbevoegde leraren om een eerstegraadsbevoegdheid te halen.

De school heeft een actueel overzicht van de bevoegdheidsstatus van alle leraren (bevoegd, onbevoegd in opleiding, onbevoegd) en van de aantallen onderbevoegd of onbevoegd gegeven lessen.

Medewerkers houden hun bekwaamheid bij door scholing en cursussen. Leraren scholen zich (veelal intern tijdens gezamenlijke studiedagen en pedagogische vergaderingen) in de vrijeschoolpedagogie en houden met externe scholing hun vakbekwaamheid bij. Zij leggen hierover in de gesprekkencyclus verantwoording af. Sinds een jaar is er een gecertificeerde post-HBO-opleiding vrijeschoolpedagogie onder auspiciën van Hogeschool Leiden, waaraan leraren na hun eerste werkzame jaar in de vrijeschool kunnen deelnemen. Ook organiseren de vrijescholen voor voortgezet onderwijs een opleiding fenomenologie.

9.4 Evenredige vertegenwoordiging vrouwen in de schoolleiding

In het managementteam van VSNON, bestaande uit vier schoolleiders en een bestuurder zijn vier mannen en één vrouw werkzaam. Daarmee voldoet de stichting niet aan de vereisten van de wet.

9.5 Vrijwillige ouderbijdragen en overige bijdragen

Onze scholen verzorgen een breed onderwijsaanbod dat voor een klein deel wordt bekostigd uit een vrijwillige ouderbijdrage. Uit de vrijwillige ouderbijdrage worden activiteiten bekostigd die voor alle leerlingen beschikbaar zijn. Het niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage heeft geen gevolgen voor individuele leerlingen in het extra onderwijsaanbod. Leerlingen sluiten we nooit uit.

De hoogte van de het bedrag dat aan de ouders wordt gevraagd als vrijwillige ouderbijdrage en de bestedingsdoelen komt elke school overeen met de oudergeleding van de medezeggenschapsraad. Elke school legt over de besteding van de vrijwillige ouderbijdragen verantwoording af aan de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

Onze scholen aanvaarden geen geldelijke of materiële bijdragen indien daar voor de gever enige vorm van tegenprestatie wordt verwacht.

Deel 2: Doelen en werkwijzen van de scholen

In dit tweede deel van het schoolplan VSNON 2019-2023 geven de scholen aan wat hun parels zijn, hun hoofddoelen voor de komende vier jaar en hoe ze die willen bereiken. Ook gaan ze in op de wijze van inrichting van het onderwijs, de zorg en de organisatie voor zover deze niet in het voorgaande deel aan de orde zijn geweest.

De zakelijke gegevens van de scholen zijn opgenomen in Bijlage II.

10 Vrije School De Berkel

10.1 Schoolbeschrijving

Al decennialang is Vrije School De Berkel een baken en een vertrouwd vrijeschoolonderwijsgezicht binnen Zutphen en regio. Vrije School De Berkel ligt in de wijk Stadskern te Zutphen. Het voedingsgebied van de school is de gehele regio Zutphen, inclusief de 'buitengebieden'. De school vervult een regiofunctie en ouders kiezen bewust voor Vrije School De Berkel. De afstand is (dan) van secundair belang. Voorop staat de keuze voor de vrijeschool en de kwaliteit van het door ons aangeboden onderwijs. De leerling populatie is homogeen en van autochtone afkomst. De leerlingen zijn, op een enkele uitzondering na, normaal begaafd.

In oktober 2019 telde school 264 leerlingen verdeeld over drie kleuterklassen en zes reguliere klassen. Ter ondersteuning van leerkrachten, leerlingen en ouders zijn er een intern begeleider, een remedial teacher en onderwijsassistenten aan de school verbonden.

Vrijeschool Vrije School De Berkel wil een eigentijdse antroposofische school zijn. Dat wil zeggen dat de medewerkers open staan voor vernieuwing passend binnen de missie. De ontwikkeling van het kind vanuit het antroposofisch mensbeeld staat daarbij centraal.

10.2 Parels

Betrokkenheid ouders

De ouders van de school zijn zeer betrokken. 64% van de ouders is actief als hulpouder of commissielid. Landelijk is dit percentage 52%. Ouders zetten zich in voor onder andere de inrichting van de klassen en het plein, het uitbrengen van de schoolkrant, de jaarfeesten, en voor onderwijsassistentie.

Rekenoefenuur en Piramidegroep

In het rekenoefenuur kunnen de leerlingen in kleinere groepen leren rekenen of erin oefenen onder begeleiding van een leerkracht. Daarmee differentieert Vrije School De Berkel in het rekenaanbod en benut zij de voordelen hiervan om in kleine groepen instructie te geven. Een andere vorm van differentiatie biedt Vrije School De Berkel leerlingen in De Piramidegroep: zij krijgen daar een ander, meer uitdagend aanbod. Het gaat hier om leerlingen die voldoen aan bepaalde criteria en die behoefte hebben aan 'meer', aan verrijking of verdieping.

Nieuwe grondsteenspreuk

In juni 2016 verwoestte een uitslaande brand het oude schoolgebouw van Vrije School De Berkel. Dit heeft veel gevolgen gehad voor de schoolgemeenschap. Met hulp van velen kwam er nieuwe huisvesting en werden de klassen opnieuw ingericht. Kenmerkend voor de nieuwe start die de school toen als gemeenschap heeft gemaakt is de nieuwe grondsteenspreuk die in 2018 is opgesteld met medewerking van team, oud-medewerkers en partners uit het netwerk. Samen hebben we gesproken en nagedacht over de missie, visie en identiteit van Vrije School De Berkel, een traject dat gestold is in de vorm van een nieuwe grondsteen en grondsteenspreuk die een ereplekje hebben gekregen in de school.

10.3 Onderwijskundig beleid

Kenmerken voor ons onderwijskundig beleid is dat er wordt aangesloten bij het kind, dat er aandacht is voor hoofd, hart en handen en dat er wordt geleerd in een context en omgeving. In de praktijk vertaalt zich dit als volgt:

- door vaste gewoontes en een vast dagritme en weekrooster;
- doordat medewerkers meerdere jaren met een klas mee groeien;
- door de kinderen bij binnenkomst een hand te geven en aan te kijken;
- door elke dag spreken te doen (met de klas en met de collega's);
- door het geven van periode-onderwijs en kunstvakken;

- door de aandacht en verbondenheid met de natuur en de seizoenen;
- door samen met kinderen/ouders de jaarfeesten te vieren;
- door toneel-, eurytmie- en kooruitvoeringen;

Pedagogisch-didactisch handelen

Onze medewerkers investeren dagelijks in de relatie met de leerling en overleggen wekelijks met elkaar over de gewenste pedagogische aanpak. Een paar keer per jaar werkt het team op de studiedagen aan de doorontwikkeling van pedagogiek en didactiek.

Omwillen van de specialistische kwaliteit zijn de beoordelingen voor ieder leerkracht gebaseerd op de volgende competenties:

- interpersoonlijk: leidinggeven en zorgen voor een goede sfeer van omgaan met en samenwerking tussen leerlingen
- pedagogisch: zorgen voor een veilige leeromgeving en bevorderen van persoonlijke, sociale en morele ontwikkeling
- vakinhoudelijke en didactisch: zorgen voor een krachtige leeromgeving en bevorderen van het leren
- organisatorisch: zorgen voor een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte sfeer en structuur in de leeromgeving
- samenwerken in een team: zorgen dat het werk afgestemd is op dat van collega's en bijdragen aan het goed functioneren van de schoolorganisatie.
- samenwerken met de omgeving: in het belang van de leerlingen een relatie onderhouden met ouders, buurt, bedrijven en instellingen
- reflectie en ontwikkeling: zorgen voor de eigen professionele ontwikkeling en de professionele kwaliteit van de beroepsuitoefening

Afstemming

De leerkrachten van Vrije School De Berkel stemmen het onderwijs en het onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze werken met groepsplannen. Daarnaast is er een onderdeel in het groepsplan voor de kinderen met een OPP.

Ononderbroken ontwikkeling

De school bewaakt de voortgang van de leerlingen nauwkeurig en vanuit het perspectief van een harmonieuze ontwikkeling. Hierbij willen wij dragen wij zorg voor de balans tussen hoofd-hart-handen. Voor de bewaking van het cognitieve (hoofd) gebruiken wij niet-methodegebonden toetsen. Deze worden tweemaal per schooljaar afgenomen, behalve in de 6e klas. In deze klas vindt de middentoets plaats en de IEP-toets. De resultaten van de toetsen worden in het leerlingvolgsysteem ParnasSys genoteerd, opgeslagen en verwerkt. De ontwikkeling van hart en handen wordt in beeld gebracht aan de hand van observaties door de klassenleerkracht en vakleerkrachten. Aan het eind van ieder schooljaar ontvangen de leerlingen een getuigschrift, inclusief cijferoverzicht.

Zorgstructuur

Vrije School De Berkel biedt basisondersteuning aan alle leerlingen.

De eerstelijns activiteiten binnen de zorgstructuur zijn:

- de signalering door de leerkracht of derden werkzaam binnen de school;
- de inbreng van de leerling in een leerlingbespreking, met toestemming van de ouders;
- het college geeft in het overleg advies en toetst eventueel al gemaakte afspraken en gestelde doelen of verwoordt nieuwe doelen;
- opstellen ontwikkelperspectief/groeidocument;
- eventueel inzet van een inzet consulent vanuit het samenwerkingsverband;
- een specialist of schoolarts/huisarts onderzoekt de leerling in aanwezigheid van de ouders;
- onderzoek naar alle zaken die relevant zijn of kunnen zijn voor de begeleiding van de leerling;

- de leerkracht is verantwoordelijk voor de monitoring van de afspraken en het behalen van de gewenste resultaten.

De tweedelijns activiteiten zijn:

- overdracht van de zorg voor de leerling aan de intern begeleider;
- in overleg met de ouders bespreken van de leerling in het ondersteuningsteam;
- start van interventies en handelingen.

Extra ondersteuning van leerlingen

Voor leerlingen met een achterstand /kortdurende vertraging of leerlingen met een hoge begaafdheid heeft de school verschillende trajecten ingericht.

10.4 Aanbod

Voor de kleuters voltrekt het leerproces zich in het dagelijks leven. De kleuterkrachten geven dit spel actief vorm door ochtendspellen, zingen en het uitvoeren van ambachten, zoals broodbakken, kaarsen trekken, handwerken, enzovoort.

In klas 1 (groep 3) begint voor de kinderen het gestructureerde leren. Methodes worden wel ingezet bij de oefeningen rekenen en taal, maar vooral in de periode-lessen ontwerpt de leerkracht zelf zijn les, passend in het leerplan. De leerlingen ontwikkelen in de klassen 1 t/m 3 (groep 3 t/m 5) het taalgevoel en het rekenvermogen. Leren is een cyclus, waarbij buitenwereld en binnenwereld elkaar afwisselen. Tijdens het periode-onderwijs wordt de lesstof geïntroduceerd en worden de kinderen aangesproken op hun sociale vaardigheden en identiteit, bijvoorbeeld door verhalen over heiligen in klas 2 (groep 4) of de Griekse godenwereld in klas 5 (groep 7). De lesstof is nog 'buiten' de leerling en er wordt innerlijke motivatie en verbinding gevraagd. In een later stadium, tijdens oefeningen, wordt de lesstof verwerkt, verinnerlijkt en geoefend. De leerling wordt nu uitgedaagd om zijn kunnen te laten zien. In het voortgezet (vrijeschool)onderwijs wordt op deze thema's van het primair onderwijs voortgeborduurd.

Taal

In het taalonderwijs op Vrije School De Berkel staan de verhalen en periodes centraal. De vertelstof per klas sluit aan bij de ontwikkelingsfase van de kinderen: zo worden er in klas 1 (groep 3) sprookjes verteld, in klas 2 (groep 4) fabels en heiligenlegenden en in klas 3 (groep 5) verhalen uit het Oude Testament. Daarnaast zijn er oefeningen, dictees etc. om de taalontwikkeling te ondersteunen. In iedere klas zijn er ook aparte taalperiodes waarin aandacht wordt besteed aan bv. woordafbreking, werkwoordvervoegingen, stijl, spreekbeurten, toneel en handschrift. De kinderen werken met de methode Staal voor het aanleren en inoefenen van de regels en categorieën van de spelling. De leerkrachten nemen methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen af voor spelling en lezen.

Rekenen

In klas 1 (groep 3) maken de leerlingen vanuit de ervaring de verbinding met tellen en met de getallen: verhalen, kastanjes of kralen tellen en ordenen, klap- en stamspelletjes om de tafels te oefenen. Als de kinderen de getallen en het tellen hebben verinnerlijkt, wordt in de oefeningen vervolgens het rekenen ook geoefend en geautomatiseerd. De methode Rekenrijk wordt ook gebruikt. Zo biedt Vrije School De Berkel een volledig aanbod aan waarmee de kerndoelen kunnen worden gehaald. De school volgt de leerlingen in hun ontwikkelingen en vorderingen. De leerkrachten nemen methodegebonden en methodeonafhankelijke toetsen af voor rekenen-wiskunde.

10.5 Strategische doelen

Vrije School De Berkel heeft mede op basis van een analyse van de nieuwe directeur en de rapportage van de Inspectie van het Onderwijs een aantal prioriteiten benoemd die passen bij de missie en kernwaarden van de school en de visie op onderwijs. Vrije School De Berkel kiest daarbij

voor kwaliteit en verdieping. In het plan van aanpak van de nieuwe directeur zijn de volgende onderwerpen aan bod:

- 🌀 Doorontwikkeling kwaliteit onderwijs;
- 🌀 Professionalisering medewerkers;
- 🌀 Doorontwikkelen schoolorganisatie;
- 🌀 Verbeteren facilitaire voorzieningen.

De onderwerpen worden vanaf 2019 aangepakt en in 2020 uitgewerkt in een plan van aanpak. Vooruitlopend daarop onderstaand enkele aspecten die aan bod komen:

Doorontwikkeling kwaliteit onderwijs

- 🌀 Borging breed lesaanbod: vrijeschoolvakken, kunstzinnig aanbod, jaarfeesten;
- 🌀 Kwaliteit van de lessen, nulmeting;
- 🌀 Inrichting en lesmateriaal;
- 🌀 Passend onderwijs en zorg, leerlingenzorg en leerlingenbespreking;
- 🌀 Verbeteren en borgen pedagogische en didactische kwaliteit;
- 🌀 Curriculumontwikkelingen Engels;

Professionalisering medewerkers

- 🌀 Strategisch personeelsbeleid doorontwikkelen;
- 🌀 Teamvorming;
- 🌀 Professionele cultuur;
- 🌀 Veiligheid;
- 🌀 Gesprekkencyclus;
- 🌀 Inzet personeel;
- 🌀 Taken en verantwoording.

Doorontwikkelen schoolorganisatie

- 🌀 Besprekingen en vergaderingen;
- 🌀 Cyclische kwaliteitszorg;
- 🌀 Communicatielijnen naar ouders, website;
- 🌀 Klassenmanagement en klasseninrichting.

Verbeteren facilitaire voorzieningen

- 🌀 Facilitair;
- 🌀 Inrichting administratieve processen;
- 🌀 Schoonmaak;
- 🌀 Uitstraling schoolgebouw;
- 🌀 ICT;
- 🌀 Plein.

Eigenaar

Joep Derkx, directeur

Betrokkenen

Leerkrachten, leerlingen, ouders

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	- ontwikkelen missie en visie 360 graden feedback medewerkers - inrichting kwaliteitssysteem - doorontwikkelen schoolplan - doorontwikkelen organisatie
2020 - 2021	
2021 - 2022	
2022 - 2023	- evaluatie plan van aanpak - opstellen nieuw plan van aanpak

Opbrengstindicatoren

Evaluatie

De voortgang van het schoolplan/plan van aanpak wordt gemonitord in halfjaarlijkse gesprekken met de bestuurder.

In juni 2020 wordt het schoolplan/plan van aanpak geëvalueerd met het team van De Berkel. Uitkomsten en afspraken zullen leiden tot een aangepast en vastgesteld plan van aanpak 2020-2022.

Middelen

De deelname van de betrokkenen valt binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Borging

De normen, monitoring en ontwikkelde werkwijzes worden integraal onderdeel van het kwaliteitssysteem van de school, WKM.

11 De Zonnewende

In dit hoofdstuk wordt het schoolplan van De Zonnewende 2019-2023, opgesteld volgens de WKM-systematiek, op hoofdlijnen weergegeven. Het integrale schoolplan en de achterliggende documenten staan op de [website van De Zonnewende](#).

Het schoolplan is opgesteld door het managementteam van de school en ter goedkeuring voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. De teamleden hebben meegedacht over de missie en visie van de school en een bijdrage geleverd aan het vaststellen van de actiepunten voor de komende vier jaar.

11.1 Schoolbeschrijving

De Zonnewende is gehuisvest in een in 2016 vernieuwd schoolgebouw in de Zutphense wijk Noordveen, vlakbij de Oude IJsbahn en de rivier Vrije School De Berkel. Het onderwijs is gericht op een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen en willen. De kernvragen van elk mens: wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik, vind je elke dag terug in ons onderwijs. De school werd op 1 oktober 2018 bezocht door 294 leerlingen.

De directeur van de school wordt bijgestaan door twee intern begeleiders. Vertegenwoordigers namens de collega's van de kleuterbouw, onderbouw en bovenbouw van de school (de bouwcoördinatoren) adviseren de directeur eveneens.

De school maakt binnen haar mogelijkheden samen met directeur, leerkrachten, leerlingen en hun ouders duurzaamheid tot een kernpunt binnen de school. De Zonnewende wil daarmee vanuit de traditionele waarden van de vrijeschool een verbinding maken naar een gezonde toekomst, voor ons allen en voor een gezonde planeet. Daarmee streeft De Zonnewende dus een moderne, toekomstbestendige invulling van de antroposofie na.

11.2 Parels van De Zonnewende

Kleuterwerkplan

Het kleuterwerkplan van De Zonnewende is zo ingericht dat kleuters zich optimaal fysiek en sociaal-emotioneel kunnen ontwikkelen. De doelen zijn geformuleerd in het kleuterwerkplan. De kleuters mogen vooral leren vanuit de beleving en het spel, meegaand in de structuur en de omhulling die de kleuterleerkrachten bieden. Als de kleuters naar klas 1 (groep 3) gaan zijn ze voldoende toegerust om doelgericht te gaan leren.

Lesaanbod

Het lesaanbod van De Zonnewende werd door de onderwijsinspectie bij haar verificatieonderzoek in november 2018 als goed beoordeeld. De Zonnewende kijkt verder dan alleen de cognitieve ontwikkeling van kinderen en biedt ook vakken kunst, muziek, houtbewerken, handwerken en toneel aan. Er is ook een Groene Lijn door de school, met boerderijschool, tuinbouw en heemkunde.

De inspectie gaf aan dat het onderwijsaanbod van De Zonnewende voldoet aan de kerndoelen en bijdraagt aan de eigen ambities van de school waarvan andere levensbeschouwing, geestelijke stromingen en religieuze feesten deel uitmaken. Ook de lessen toneel, heemkunde, eurtmie en de boerderijlessen werden positief gewaardeerd. De inspectie werd in hun positieve indruk gesterkt tijdens een gesprek met oud-leerlingen die terugblikten op hun basisschool als een school waar zij veel leerden over hun persoonlijke ontwikkeling, waarbij creativiteit een grote plaats innam.

Aanbod voor cognitief meer begaafde kinderen

De Zonnewende biedt cognitief meer begaafde kinderen een dagdeel per week een uitdaging: Pittige Plustorens. Leerlingen uit de hogere klassen begeleiden kinderen uit lagere klassen.

Regenboogtraining

De Zonnewende besteedt structureel aandacht aan de ontwikkeling van de sociale en maatschappelijke competenties van de leerlingen. Het team heeft daartoe studiedagen Regenboogtraining gevolgd en deze systematiek opgenomen in het rooster.

Kwaliteitszorg

De school beschikt over een cyclisch, planmatig en overzichtelijk stelsel om de kwaliteit van het onderwijs te monitoren, te ontwikkelen en waar nodig te verbeteren.

11.3 Onderwijskundig beleid

Pedagogisch-didactisch handelen

Leerkrachten maken onderbouwde keuzes voor lesinhoud en werkvormen. Ze weten wat er van hen op pedagogisch-didactisch vlak wordt verwacht. De kenmerken van een bekwame leerkracht zijn beschreven in basisvereisten. Ten behoeve van feedback en ontwikkeling worden leerkrachten in de les bezocht door leidinggevend en collega's. Naderhand geven die hun observaties aan de hand van een kijkwijzer terug. Op basis daarvan kan de leerkracht werken aan de eigen ontwikkeling.

Afstemming

Op onze school stemmen we ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht (HGW) en met groepsplannen. Daarnaast is er een onderdeel in het groepsplan voor de kinderen met een OPP. Voor de komende vier jaar willen we toewerken naar een specifiek groepsplan op verdere ondersteuningsbehoeften naast alleen de instructie of het behaalde Cito niveau.

Ononderbroken ontwikkeling

We streven ernaar, dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is. Onze leerkrachten zorgen ervoor, dat ze hun leerlingen goed kennen en ze volgen hun ontwikkeling nauwkeurig met behulp van het LVS ParnasSys, het LOVS CITO, de methodegebonden toetsen uit Rekenrijk en Staal (cognitieve ontwikkeling) en de doelen uit Volglij voor de Vrijeschool specifieke vakken. Omdat we opbrengstgericht werken vergelijken we de uitkomsten van toetsen met onze doelen (normen/verwachtingen). Waar nodig stellen we het lesgeven of het aanbod bij, en waar nodig geven we de leerlingen extra ondersteuning.

Zorgstructuur

We volgen de ontwikkeling van leerlingen voortdurend (leerkracht), maar formeel gebeurt dit bij de halfjaarlijkse zorggesprekken tussen IB'er en de leerkrachten. Tijdens deze gesprekken komen aan de orde: de ontwikkeling van de groep als geheel (de aanpak van de leerkracht), de ontwikkeling van de subgroepjes (basis - verlengde instructie - verkorte instructie) en de ontwikkeling van individuele leerlingen. Bij individuele leerlingen bespreken we waar de ontwikkeling stagneert en waarom, zowel op cognitief alsook op ontwikkelingsgebied en wat de mogelijke interventies zijn om de achterstand te verhelpen.

In het ondersteuningsplan van De Zonnewende staat de zorgstructuur uitgebreid beschreven ([document beschikbaar via de website van De Zonnewende](#)).

Extra ondersteuning van leerlingen

Voor leerlingen met een achterstand /kortdurende vertraging of leerlingen met een hoge begaafdheid heeft de school verschillende trajecten ingericht. In het schoolondersteuningsprofiel staat beschreven welke basisondersteuning De Zonnewende kan leveren en welke extra ondersteuning.

11.4 Aanbod

Centraal in de vrijeschoolpedagogie staan het respecteren en stimuleren van de eigenheid van de ontwikkeling van de individuele mens. Openheid, verwondering en eerbied voor mens en natuur zijn kwaliteiten die de leerkrachten in al hun lessen bij de kinderen willen aanspreken en zelf voorleven. Een uitvloeisel hiervan is de cyclus van de jaarfeesten waarbij deze thema's naar voren komen. We zien een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling, actief burgerschap en sociale cohesie. De kern hiervan is verbondenheid met jezelf, de ander en de omgeving.

In de kleuterklas ligt de nadruk op de fysieke en sociaal-emotionele ontwikkeling. Pas na de kleuterperiode is het kind schoolrijp en kan het doelgericht gaan leren.

Op De Zonnewende is er aandacht voor:

- 🌀 taalonderwijs,
- 🌀 rekenonderwijs,
- 🌀 wereldoriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde, biologie, gezond sociaal gedrag en verkeer),
- 🌀 natuurbeleving en natuuronderwijs (heemkunde, boerderijschool, ambachten, schooltuin),
- 🌀 kunstzinnige vorming,
- 🌀 bewegingsonderwijs (spel en beweging, lichamelijke opvoeding, eurytmie),
- 🌀 wetenschap en technologie (ervaringsgericht natuurkundeonderwijs),
- 🌀 Engels.

Taalonderwijs

Nederlands spreken, lezen en schrijven krijgen veel aandacht in ons curriculum. Het aanbod van taal is gericht op het goed kunnen omgaan met medeleerlingen en om effectief/passend te communiceren. In de vertelstof krijgen taal en taalgebruik nadrukkelijk aandacht. Schoolbreed hechten we veel waarde aan het kunstzinnig beleven van de taal door middel van poëzie, klankkleur en rijm. Er is een leerlingenbibliotheek die het leesplezier en de leesuitdaging van de leerlingen bevordert.

Voor taalonderwijs gebruiken we doelen uit het kleuterwerkplan (kleuters), de methodiek van José Schraven voor het lezen en schrijven (klas 1 tot en met 6), aangevuld met de taalmethode Staal.

Het tempo waarin de kinderen leren lezen en schrijven vanaf klas 1 is wat lager dan binnen het reguliere onderwijs omdat dit passend is binnen de visie op ontwikkeling. Het verschil met het reguliere onderwijs is halverwege klas 3 niet meer zichtbaar.

Rekenen en wiskunde

Rekenen en wiskunde vinden we belangrijk vakken. Het rooster borgt dat we expliciet aandacht besteden aan rekenen en wiskunde en aan het automatiseren van het geleerde. We constateren dat rekenen in toenemende mate taliger is geworden en dat dit bij steeds meer leerlingen leidt tot problemen. Daarom richt het automatiseren zich op kale sommen (om de basisvaardigheden goed in te slijpen). Elke klas heeft drie à vijf rekenperiodes per jaar en vier oefeningen per week.

In de kleuterklas ontwikkelen we het getalsbegrip en de getalswaarde bij kinderen. Vanaf de eerste klas werken we vanuit de beweging en beleving van de getallenwereld. Getalsrijen en sommen worden letterlijk tot in de tenen geoefend, geklapt en gestampt. We benaderen het rekenen vanuit de kwaliteit van de getallen. Tellen en rekenen met steentjes, voorwerpen, geld doen de leerlingen vanuit het spelen en de ervaring in de periodelessen. Het mechanische rekenen komt aan bod in de oefeningen.

Om de leerlingen te volgen gebruiken we voor de oefeningen de methode Rekenrijk en voor de periodelessen en het aanbod bij de kleuters gebruiken we de doelen uit Volglijn/ het kleuterwerkplan.

11.5 Strategische doelen

Voor de periode 2019-2023 heeft De Zonnewende twee (grote) verbeterthema's vastgesteld². De doelstellingen daarvan zijn:

- ☞ de leerkrachten hebben zicht op ontwikkeling van elk kind en handelen planmatig en doelgericht;
- ☞ de leerkracht signaleert en communiceert tijdig aan ouders over de ontwikkeling van het kind en zorgt voor passende documentatie.

Deze twee doelen zijn uitgewerkt in jaarplannen. De hoofdlijnen hiervan zijn in de komende paragrafen geschetst.

Zicht op ontwikkeling

Eigenaar

Ceciel Wolfkamp, directeur

Beoogde opbrengsten

- ☞ Groepsplannen;
- ☞ Format ondersteuningsgesprekken;
- ☞ Gestructureerde voorbereiding ondersteuningsgesprekken;
- ☞ Gesprekken tussen leerkrachten en IB'ers;
- ☞ Klassenbezoeken door IB'ers;
- ☞ Klassenbezoeken door reken- en taalspecialisten.

Betrokkenen

Medewerkers, IB'ers, reken- en taalspecialisten, directeur, eventueel de begeleidingsdienst voor Vrije Scholen (BVS)

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	☞ Ondersteuningsgesprekken ☞ Studiedagen ☞ Schrijven groepsplannen ☞ Klassenbezoeken ☞ Evaluatie
2020 - 2021	☞
2021 - 2022	☞
2022 - 2023	☞

Opbrengstindicatoren

Er zijn groepsplannen en ondersteuningsgesprekken verlopen gestructureerd.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in halfjaarlijkse gesprekken met de bestuurder.

In juni 2020 wordt het project geëvalueerd met het team van De Zonnewende.

² In schooljaar 2017-2018 heeft de school al twee strategische doelen gerealiseerd die in eerste instantie ook voor de komende periode gepland stonden:

- ☞ op onze school gebruiken we digitale leermiddelen in de ondersteuning van het onderwijsaanbod;
- ☞ op onze school kunnen we effectief omgaan met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben vanwege hun gedrag.

Middelen

De deelname van de betrokkenen valt binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Borging

De ontwikkelde werkwijze wordt opgenomen in de kwaliteitscyclus van de school.

Communicatie met ouders

Eigenaar

Ceciel Wolfkamp, directeur

Beoogde opbrengsten

- 🌀 Groepsplannen;
- 🌀 Format ondersteuningsgesprekken;
- 🌀 Gestructureerde voorbereiding ondersteuningsgesprekken;
- 🌀 Gesprekken tussen leerkrachten en IB'ers;
- 🌀 Klassenbezoeken door IB'ers;
- 🌀 Klassenbezoeken door reken- en taalspecialisten.

Betrokkenen

Medewerkers, IB'ers

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	🌀
2020 - 2021	🌀 Gesprekken leerkrachten met ouders 🌀 Gesprekken leerkrachten met IB'ers 🌀 Klassenbezoeken door IB'ers
2021 - 2022	🌀
2022 - 2023	🌀

Opbrengstindicatoren

Tijdige signalering en communicatie met ouders over de ontwikkeling van het kind, vastgelegd in passende documentatie

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in halfjaarlijkse gesprekken met de bestuurder.

In juni 2021 wordt het project geëvalueerd met het team van De Zonnewende.

Middelen

De deelname van de betrokkenen valt binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Borging

De ontwikkelde werkwijze wordt opgenomen in de kwaliteitscyclus van de school.

12 Parcival College Groningen

12.1 Schoolbeschrijving

Het motto van het Parcival College is: “Worden wie je bent”. Het Parcival College (voortgezet vrijeschoolonderwijs) wil in de mens ontwikkelen wat in aanleg aanwezig is, niet wat de mens moet kunnen en weten om zich in de bestaande sociale orde te voegen. Daardoor zal de opgroeiende generatie de maatschappij met nieuwe krachten verrijken.

Parcival was één van de ridders van de legendarische koning Arthur, die op zoek ging naar de heilige graal. In de leeftijdsfase van twaalf tot achttien jaar is iedere leerling, net als Parcival, op zoek naar zijn bestemming. Op het Parcival College gaan we ervan uit dat ieder kind, ieder mens, een eigen identiteit heeft die tot verwerkelijking wil komen. Het onderwijs op onze school staat in dienst van de brede ontwikkeling van de leerlingen.

De drie schoollocaties van het Parcival College bevinden op loopafstand van elkaar in de Rivierenbuurt van Groningen. De hoofdlocatie is gehuisvest in het voormalige klooster Mariënholm. Het Parcival College heeft een regiofunctie voor vrijeschoolleerlingen in Noord-Nederland, naast Groningen ook uit o.a. Leeuwarden, Assen en Emmen.

Op 1 oktober 2019 bezochten 909 leerlingen het Parcival College.

12.2 Parels van het Parcival College

Reflectie door leerlingen en docenten

Het Parcival College daagt leerlingen uit om na te denken over wie ze zijn en wie ze willen zijn. Leerlingen krijgen feedback van mentoren en docenten en ze krijgen opdrachten voor zelfreflectie. Jaarlijks ontvangen alle leerlingen naast het eindrapport ook een bijdrage van de mentor en de vakdocenten waarin een schets van de waargenomen ontwikkeling wordt gegeven. Zij sluiten hun schoolloopbaan af met een biografieweek. Dan schrijven alle examenleerlingen hun eigen biografie.

Kunst hoog in het vaandel

Het Parcival College is een creatieve school met veel aandacht voor kunst en cultuur. Alle leerlingen krijgen les in creatieve vakken en ambachten. Kunst is ook een verplicht vak voor het eindexamen (vrije deel). Leerlingen doen allemaal examen in hetzij muziek, drama of beeldende vorming.

Aandacht voor robotica en duurzame technologie

Vijf vakleerkrachten van het Parcival College (biologie, natuurkunde, wiskunde en techniek) zijn bezig met de ontwikkeling van een vak Mens en natuur met daarin veel aandacht voor het onderwerp Robotica. De technische en natuurkundige werking van robots krijgt aandacht, maar ook de sociale gevolgen en ethische problemen rond robotica komen aan bod. Jaarlijks doet een team van leerlingen en leerkrachten van het Parcival College mee aan de Solar Challenge. Ze bouwen een boot op zonne-energie en nemen daarmee deel aan een wedstrijd. De leerlingen worden zich door het vak robotica en de Solar Challenge meer bewust van het robotictijdperk en duurzaamheid en de mogelijkheden en consequenties daarvan. Het Parcival College ontwikkelt hiermee een duidelijke visie op de rol en het gebruik van moderne technologie binnen het vrijeschoolonderwijs.

Jaarlijks voorjaarsconcert

Ieder jaar in maart geeft het Parcival College een voorjaarsconcert in theater De Oosterpoort. Daarbij zijn alle leerlingen en medewerkers betrokken als zanger, muzikant, organisator of ondersteuner. Zij brengen een uitgebreid en veelzijdig programma ten gehore met percussie, koor en solozang, waaronder eigen composities en een klassiek voorstuk onder begeleiding van een professioneel orkest. Het programma wordt afgesloten met een lied dat door alle leerlingen samen, verspreid over het podium en de zaal, wordt gezongen. Op deze unieke wijze laat het Parcival College zien dat er sprake is van een levendige en inspirerende gemeenschap.

12.3 Afdelingen

Het Parcival College is een school voor vmbo-t, havo en vwo. In klas 7 en 8 (de eerst twee leerjaren) zijn de leerlingen verdeeld over brugklassen mavo-havo en havo-vwo. Vanaf klas 9 (derde leerjaar) worden de klassen herverdeeld in mavo-, havo-, en vwo-klassen.

12.4 Strategische doelen

Op basis van de rapportage van de Inspectie van het Onderwijs naar aanleiding van hun reguliere inspectiebezoek eind 2018 en in samenspraak met medewerkers en leerlingen heeft de schoolleiding ter uitwerking van de Koers van VSNON de volgende strategische doelen voor de school geformuleerd:

- ☞ het ontwikkelen van 21ste eeuwse onderwijs;
- ☞ verbeteren van veiligheidsmeting en kwaliteit van de lessen;
- ☞ het doorontwikkelen van een toekomstgerichte organisatie.

In de volgende paragrafen wordt uitgelegd op welke wijze we deze doelen tot stand willen brengen. Een update van de plannen zal plaatsvinden op het moment dat er meer duidelijkheid is over de inrichting van het onderwijs en de huisvesting. Dit zal duidelijk worden aan de hand van de uitvoering van het jaarplan 2019-2020.

Het ontwikkelen van 21ste eeuwse onderwijs

We richten ons op de vraag hoe we een eigentijdse invulling kunnen geven aan ons vrijeschoolonderwijs, die recht blijft doen aan onze ontwikkelingsgerichte visie.

Eigenaar

Ton Wijnbergen, rector

Beoogde opbrengsten

☞ Kernwaarden;	☞ Nieuw toetsbeleid;
☞ Actueel leerplan; Pta's (aanbevelingen nieuwe richtlijnen schoolexamens VO-Raad);	☞ Evaluatie reken- en taalbeleid;
☞ Analyse cijferresultaten;	☞ Actualisering ondersteuningsplan;
☞ Herinrichting havo;	☞ Aandacht voor vrijeschoolachtergronden tijdens ouderavonden;
☞ Verbetering leer- en werkklimaat;	☞ Doorontwikkelen/uitbreiden ICT-voorzieningen.

Betrokkenen

Werkgroep 21ste eeuwse onderwijs, teamleiders, secties, decanen, dMR, leerlingenraad, ouderklankbordgroep

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	☞ Ontwikkelen kernwaarden ☞ Evaluatie leerplan ☞ Evaluatie kunst-ambachtstroom ☞ Curriculumbeschrijving 5-jarig havo ☞ Cijferrapportage en analyse ☞ Screening en leerplannen taal ☞ Bijstelling bijspijkerprogramma's ☞ Onderzoek tweede computerlokaal ☞ Herzien internetvoorziening
2020 - 2021	☞ <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
2021 - 2022	☞ <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
2022 - 2023	☞ <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde documenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijs- en bedrijfsvoeringsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijke gesprekken tussen rector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, secties, leerlijnen, zorgteam. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Verbeteren veiligheidsmeting en kwaliteit van de lessen

De Onderwijsinspectie gaf in haar vierjaarlijkse rapport aan dat de veiligheid op school en de borging van de kwaliteit van de lessen aandacht vraagt. Het Parcival College gaat onderzoeken op welke wijze zij beide aspecten kan borgen binnen de school.

Eigenaar

Ton Wijnbergen, rector

Beoogde opbrengsten

Beleggen taken veiligheidscoördinator, jaarlijkse uitgevoerde veiligheidsmonitor, monitoringsystematiek leskwaliteit, schoolregels, leerlingenstatuut en communicatie daarover, monitoring veiligheid en leskwaliteit in beeld.

Betrokkenen

Schoolleidersoverleg, teamleiders, mentoren, zorggroep

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	- Uitvoeren veiligheidsmonitor - Bespreken uitkomsten veiligheidsmonitor door mentoren en in de klas - Aandacht voor schoolregels (aanwezigheid, niet-roken, schone school) - Herzien en gecommuniceerd leerlingenstatuut - Doorontwikkeling aanpak grensoverschrijdend gedrag leerlingen - Ontwikkelen en vaststellen kijkwijzer lesbezoeken - Monitoring en evaluatie leskwaliteit - Borgen taken op het gebied van veiligheid
2020 - 2021	- Uitvoeren veiligheidsmonitor - Bespreken uitkomsten veiligheidsmonitor door mentoren en in de klas - Monitoring en evaluatie leskwaliteit
2021 - 2022	- Uitvoeren veiligheidsmonitor - Bespreken uitkomsten veiligheidsmonitor door mentoren en in de klas - Monitoring en evaluatie leskwaliteit
2022 - 2023	- Uitvoeren veiligheidsmonitor - Bespreken uitkomsten veiligheidsmonitor door mentoren en in de klas - Monitoring en evaluatie leskwaliteit - Intervisie, training en bijscholing

Opbrengstindicatoren

Veiligheid en leskwaliteit in beeld, toename veiligheidsbeleving medewerkers en leerlingen, verbetering leskwaliteit en onderwijsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijke gesprekken tussen rector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, secties, leerlijnen, zorgteam. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Het doorontwikkelen van een toekomstgerichte organisatie

Het Parcival College zet in op het doorontwikkelen van een toekomstgerichte organisatie op schoolniveau.

Eigenaar

Frans Ebskamp, bestuurder en Ton Wijnbergen, rector

Beoogde opbrengsten

- 🌀 Toekomstbestendige schoolgrootte;
- 🌀 Nieuwe organisatiestructuur;
- 🌀 Verbetering huisvesting;
- 🌀 Strategisch personeelsbeleid doorontwikkelen: beleidskader functiemix, actualiseren functiebeschrijvingen, seniorenbeleid, taakbeleid, daling ziekteverzuim en vermindering werkdruk;
- 🌀 Financiën: exploitatieresultaat van 1-2%, reservering voor duurzaamheidsinzet, meerjareninvesteringsplannen;
- 🌀 Borging monitoring onderwijskwaliteit;
- 🌀 Voldoen aan algemene Europese verordening gegevensbescherming (AVG);
- 🌀 Voldoen aan Arbowetgeving;
- 🌀 Actualiseren en aanvullen informatie website.

Betrokkenen

Schoolleidersoverleg, teamleiders, mentoren, leerkrachten/secties, dMR, bedrijfsarts, Cabo

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	🌀 Onderzoek instroom en prognose leerlingenaantallen 🌀 Evaluatie teamleiding klas 7 en 8 en portefeuilleverdeling nieuwe schoolleiding 🌀 Vermelding huisvesting Parcival in gemeentelijk IHP 🌀 Functie- en competentiebeschrijvingen teamleiders 🌀 Loopbaanbeleid medewerkers 🌀 Ontwikkelverslagen 🌀 Beleidskader functiemix/ seniorenbeleid/ taakbeleid 🌀 Ziekteverzuim ≤ landelijk gemiddelde 🌀 Tevredenheidsmeting ouders en leerlingen 🌀 ARBO-rapportage en plan van aanpak 🌀 Exploitatieresultaat 1-2% 🌀 Geactualiseerde website 🌀 Verbeterde werkplek teamleider OOP
2020 - 2021	🌀 volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020

2021 - 2022	 volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020
2022 - 2023	 volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde instrumenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijs- en bedrijfsvoeringsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijke gesprekken tussen rector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, secties, leerlijnen, zorgteam. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

13 Vrijeschool Zutphen VO

13.1 Schoolbeschrijving

Vrijeschool Zutphen VO geeft samen met ouders en leerlingen vorm aan eigentijds vrijeschoolonderwijs. Een school met aandacht voor kunst en cultuur. Een school met aandacht voor kunst en cultuur. Een school met veel creatieve vakken, een school die opleidt tot een waardevol diploma. Een leefomgeving waarin leerlingen zich kunnen ontwikkelen, waarin ze veel kunnen leren en met het leren de diepte in kunnen gaan. Een veilige leeromgeving met een open cultuur waarin zowel de leerlingen alsook de medewerkers zichzelf kunnen ontplooien. Een school waar medewerkers oog voor leerlingen hebben, die leerlingen ondersteunt in hun persoonsontwikkeling en sociale ontwikkeling, maar die ook eisen stelt aan de cognitieve en kunstzinnige ontwikkeling van leerlingen. Het diploma is onderdeel van het eindgetuigschrift, een uitgebreid getuigschrift dat de groei en ontwikkeling van de leerling door de jaren heen inzichtelijk maakt. De school werkt dus niet alleen naar een diploma toe, ze werkt aan de ontwikkeling van leerlingen tot jongvolwassene.

Vrijeschool Zutphen VO telde op 1 oktober 2019 1.272 leerlingen. De hoofdlocatie van de school bevindt zich aan de Weerslag, in de Zuidwijken van Zutphen. De nevenlocatie bevindt zich in het centrum, aan de Dieserstraat.

13.2 Parels van VS Zutphen VO

Aandacht voor de klas en voor de leerling

Leraren stemmen de lessen af op het niveau van leerlingen in de klas, waarbij ze zich erop richten om de klas als groep een ontwikkeling te laten doormaken. Leerlingen blijven in principe niet zitten, waardoor er een hechte groep gevormd kan worden. Leerkrachten kennen de individuele leerlingen, leerlingen voelen zich gekend. Leerkrachten weten waarop ze moeten letten en waarmee ze kunnen ondersteunen.

Leerlingen geven aan dat ze zichzelf kunnen zijn op school

Worden wie je bent is het motto van Vrijeschool Zutphen VO en dat maakt de school ook waar. Leerlingen geven aan enthousiast te zijn over de school met haar aanbod van creatieve vakken, en de mogelijkheden om op school te zijn wie je bent. Door de goede verhouding tussen de leerling, de mentor en de klas en het lesaanbod dat zich in belangrijke mate richt op de ontwikkeling van de sociale vaardigheden en de persoonlijkheid van de leerlingen, ontstaat een klimaat waarin de leerling de veiligheid en ondersteuning ervaart om op zoek te gaan naar wat voor hem of haar belangrijk is, en vindt daarover vanuit een open houding reflectie en uitwisseling plaats.

Aanbod traditionele vrijeschoolvakken

Vrijeschool Zutphen VO biedt een veelheid aan traditionele vrijeschoolvakken aan, waaronder smeden, houtbewerking, boetseren, toneel, euritmie en kooruitvoeringen. Met deze ambachtelijke en creatieve vakken ontwikkelen de leerlingen hun vormende en creatieve vaardigheden, evenals sociale en persoonlijke aspecten zoals samenwerking, durf, focus en doorzettingsvermogen. Tijdens de Parcivalperiode in de 11^e klas (vijfde leerjaar) gaan leerlingen symbolisch op zoek naar hun eigen graal en worden ze uitgedaagd om hun persoonlijke grenzen te verleggen. Ook dit draagt bij aan socialisering en persoonsvorming.

Leerplanboom VS Zutphen VO

Leerkrachten van Vrijeschool Zutphen VO beschrijven het leerplan van de school op een uniforme en inspirerende wijze. Hieraan werken we tijdens studiedagen gezamenlijk en in verbinding. Eindresultaat is een leerplanboom hedendaags vrijeschoolonderwijs waarin door de jaren en vakken heen het lesaanbod is beschreven. De koppeling met het ontwikkelingsmoment van de leerling wordt expliciet gemaakt (jaarkarakteristieken). De leerplanboom is levend en dynamisch en krijgt een centraal plekje in de personeelskamer.

13.3 Afdelingen

Vrijeschool Zutphen VO is een school voor vmbo-t-, havo- en vwo-onderwijs. In samenwerking met het Stedelijk College biedt de school eveneens vmbo-bb/-bk aan.

13.4 Onderwijsvormen en tijden

Leerlingen krijgen iedere weekdag periode-onderwijs met de stamklas. Daarna volgen dagelijks de vaklessen en de ambachtvakken / creatieve vakken. De meeste lessen geven we klassikaal. Voor tuinbouw en lichamelijke opvoeding en sommige projecten wordt gebruik gemaakt van externe locaties.

Soms zijn er projectperiodes waarin een thema of vak centraal staat (bijvoorbeeld euritmie, maatschappelijke stages of persoonlijke ontwikkeling). Een aantal keren per jaar viert de schoolgemeenschap gezamenlijk de jaarfeesten, zoals Michael, Pasen en Sint Jan. Er zijn binnenlandse en buitenlandse excursies, concerten en uitvoeringen.

Omdat de school een regiofunctie heeft starten de lessen later dan op andere scholen, namelijk om 9 uur.

13.5 Strategische doelen

In samenspraak met medewerkers en leerlingen heeft de schoolleiding ter uitwerking van de Koers van VSNON de volgende strategische doelen voor de school geformuleerd:

- actueel en hedendaags vrijeschoolonderwijs;
- medewerkers en organisatie in ontwikkeling;
- eigenaarschap van leerlingen;
- duurzaamheid;
- midden in de samenleving.

In de volgende paragrafen staan de concrete resultaten die bij deze doelen horen, de aanpak en borging van de uitvoering. Deze zijn in nader detail opgenomen in de teamplannen van Regge, mavo-havo en havo-vwo.

Actueel en hedendaags vrijeschool onderwijs

Eigenaar

Bartel Geleijnse, rector en Wim Wibbelink, conrector

Beoogde opbrengsten

VS Zutphen VO ontwikkelt actueel en hedendaags onderwijs en werkt daarbij aan de volgende resultaten:

- er is een helder omschreven leerplan, als basis voor onderwijsontwikkeling;
- wij werken actief aan de ontwikkeling van onze lessen en ons vak;
- Vernieuwing PTA's (aanbevelingen nieuwe richtlijnen schoolexamens VO-Raad);
- wij werken voortdurend aan het ontwikkelen van hedendaags vrijeschoolonderwijs.

Betrokkenen

Schoolleiding, teams, secties, dMR, Aventus

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden / resultaten
2019 - 2020	🌀 evaluatie profieleindwerkstuk Regge 🌀 leerplan Regge met balans vrijeschoolonderwijs en gerichte examenvoorbereiding 🌀 overleg met Aventus voor meer ruimte voor leerlingen met vmbo-bb/kb-advies 🌀 licentie voor vmbo-bb/kb 🌀 docenten mavo-havo ontwikkelen leerkrachtvaardigheden middels lesbezoeken en ondersteuning Bert Kraai 🌀 docenten passen activerende werkvormen toe en delen ervaringen met elkaar 🌀 onderlinge lesbezoeken/collegiale consultatie mavo-havo 🌀 teamstudie en lezingen antroposofische pedagogiek mavo-havo 🌀 leerplan mavo-havo inzichtelijk, docenten leren van elkaar 🌀 beschrijven zevende rol docent: de vrijeschooldocent 🌀 differentiatie in klas 10 mavo-havo, verbeteren aansluiting naar havo 🌀 werkbijeenkomsten docenten havo-vwo over ontwikkeling leerlingen klas 10 en 8 🌀 studie en scholing medewerkers havo-vwo en delen inspiratie in teamvergaderingen
2020 - 2021	🌀 <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
2021 - 2022	🌀 <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
2022 - 2023	🌀 <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde instrumenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijks gesprekken tussen rector, conrector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, teams, secties. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Medewerkers en organisatie in ontwikkeling

Eigenaar

Bartel Geleijnse, rector en Wim Wibbelink, conrector

Beoogde opbrengsten

Iedereen in onze organisatie ontwikkelt zich en draagt bij aan de ontwikkeling van de school als geheel vanuit ons interne kompas.

- 🌀 onze interne scholing is van hoge kwaliteit en dient als basis voor de Vrijeschool Academie;
- 🌀 er zijn door de school aanvullende antroposofische scholingsmogelijkheden ontwikkeld, waar elk personeelslid aan deelneemt;
- 🌀 strategisch personeelsbeleid krijgt invulling in de school;
- 🌀 iedereen draagt actief bij aan de ontwikkeling van de school.

Betrokkenen

Schoolleiding, teamleiders, dMR, medewerkers, Vrijeschool Academie

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	- hernieuwde inrichting locatie Dieserstraat in verbinding met hoofdgebouw - Regge onderzoekt thema "autonomie in verbondenheid" via Human Dynamics - docenten mavo-havo ontwikkelen leerkrachtvaardigheden middels lesbezoeken en ondersteuning Bert Kraai - kernteams havo-vwo werken aan jaarlaagspecifieke vragen - docenten havo-vwo 10-12 hebben in jaarlaag leerling- en klassenbesprekingen - werkbijeenkomsten en intervisie getuigschriften teams havo en vwo - pilot "binnenkantjes": zelfreflectie leerlingen 10, 11 en 12 havo-vwo - bewustwording en verdieping Intern kompas in personeelsgesprekken havo-vwo - toepassen intern kompas in collegiale intervisie, ouder- en leerlinggesprekken havo-vwo - scholing expertisegroep leerlingbesprekingen havo-vwo - antroposofie nadrukkelijker betrekken bij onderwijsthema's 7, 8 en 9 havo-vwo - intervisietrio's lessenbezoek, bespreking in vergaderingen 10, 11 en 12 havo-vwo
2020 - 2021	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020
2021 - 2022	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020
2022 - 2023	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde instrumenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijks gesprekken tussen rector, conrector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, teams, secties. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Eigenaarschap leerlingen

Eigenaar

Bartel Geleijnse, rector en Wim Wibbelink, conrector

Beoogde opbrengsten

Leerlingen ervaren eigenaarschap over hun eigen ontwikkeling, dragen medeverantwoordelijkheid voor die van de ander en voelen zich betrokken bij de school. Hierbij staan de volgende resultaten centraal:

- leerlingen leren steeds beter reflecteren op hun eigen leerproces en kunnen dat inzichtelijk maken;
- leerlingen ervaren actieve steun en begeleiding van hun mentor;
- er is aandacht en zorg op maat voor iedere leerling.

Betrokkenen

Schoolleiding, teams, mentoren, zorgteam, dMR, leerlingenraad, (oud-)leerlingen, JCL

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	☞ klasseplannen Regge, gebaseerd op Intern Kompas en waarden van de school, met aandacht voor ontwikkelingsprocessen en reflecteren op eigen handelen ☞ mentoren Regge nemen actief deel aan mentortraining ☞ pro-actieve opvang / begeleiding zorgleerlingen en medewerkers Regge ☞ twee keer per jaar gesprek over welbevinden, Regge 7, 8 ☞ gesprekken decaan over vervolgopleidingen en beroepsperspectieven Regge 9, 10 ☞ leerlingen mavo-havo schrijven reflectie aan einde ochtendperiode ☞ leerlingen blikken terug op proces en producten kunst- en ambachtvakken ☞ enkele docenten fungeren als coach bij zelfreflectie van leerlingen mavo-havo ☞ experiment intern kompas klassen (sociaal-emotionele ontwikkeling) ☞ kennismakingskamp klas 7 mavo-havo ☞ oude mentoren begeleiden nieuwe mentoren ☞ mentoren volgen cursus "meidenvenijn", docenten volgen training groepsdynamica ☞ pedagogische vergaderingen mavo-havo onder leiding van teamlid ☞ extra bijles voor leerlingen met dyslexie klas 8 en 9 mavo-havo ☞ leerlijn studievoordigheden opstellen 10, 11 en 12 havo-vwo ☞ evalueren en verbeteren rapportvergaderingen havo-vwo ☞ plan van aanpak en aannemen/ontwikkelen expertise hoogbegaafdheid ☞ training jaarlaagcoördinatoren havo-vwo ☞ tastbare invulling mentorurn 7, 8 en 9 havo-vwo ☞ uitbreiden mentorboekje en begeleiding mentoren 10, 11 en 12 havo-vwo ☞ training studievoordigheden (Slim Jezelf) kerngroep docenten havo-vwo
2020 - 2021	☞ <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
2021 - 2022	☞ <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
2022 - 2023	☞ <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde instrumenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijke gesprekken tussen rector, conrector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, teams, secties. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Duurzaamheid

Eigenaar

Bartel Geleijnse, rector, Wim Wibbelink en Paul Lensen, conrectoren

Beoogde opbrengsten

Vrijeschool Zutphen VO wil een duurzame schoolorganisatie zijn.

- de medewerkers handelen duurzaam en betrekken daar de leerlingen bij.

Betrokkenen

Schoolleiding, teams, medewerkers, dMR, leerlingenraad, leerlingen

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	- onofficiële werkgroep vraagt aandacht voor duurzaamheid in de lessen - meer aandacht voor duurzaamheid in de lessen
2020 - 2021	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020
2021 - 2022	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020
2022 - 2023	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde documenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijks gesprekken tussen rector, conrector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, teams, secties. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Midden in de samenleving

Eigenaar

Bartel Geleijnse, rector, Wim Wibbelink en Paul Lensen, conrectoren

Beoogde opbrengsten

Het doel van de school is om midden in de samenleving te staan:

- de school haalt de samenleving in de school;
- de school brengt de school de samenleving in.

Betrokkenen

Schoolleiders, teams, secties, dMR, (oud-)leerlingen en ouders, instellingen en ondernemers

Planning werkzaamheden

Schooljaar	Werkzaamheden
2019 - 2020	- praktische activiteiten leerlingen Regge buiten school - samenleving actief de school binnengehaald bij Michael Regge 10 - gastprekers, rechtbankbezoek, excursies, externen in de klas, acties goede doelen - stage leerlingen klas 9 en 10 - bezoek gemeentehuis (klas 8) Tweede Kamer (9) en Rijksmuseum (10) - beroepenmarkt voor mavo, havo en vwo met medewerking van oud-leerlingen - eindreis mavo-havo naar Parijs
2020 - 2021	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020
2021 - 2022	volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020

2022 - 2023	 <i>volgt uit evaluatie jaarplan 2019-2020</i>
--------------------	---

Opbrengstindicatoren

De aanwezigheid van de genoemde documenten telt als opbrengstindicator. Waar mogelijk worden gedurende het traject eveneens opbrengstindicatoren benoemd die ingaan op waardering en kwantitatieve en kwalitatieve onderwijsresultaten.

Evaluatie

De voortgang van het project wordt gemonitord in driemaandelijks gesprekken tussen rector, conrector en bestuurder.

Jaarlijks wordt in wisselende gremia de stand van zaken van het jaarplan geëvalueerd: schoolleiding, teams, secties. Mede op basis daarvan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.

Middelen

Voor specifieke taken is formatie gereserveerd. De overige taken vallen binnen de reguliere formatie (deskundigheidsbevordering, vergadertijd, studiedagen, etc.).

Deel 3: **Strategische doelen stichtingsniveau**

14 Strategische doelen stichtingsniveau

Los van de strategische doelen van de scholen heeft de bestuurder in samenspraak met het managementteam, GMR PO, MR VO en de Raad van Toezicht de Koers vertaald in strategische doelen op stichtingsniveau. Deze zijn opgenomen in het [plan van aanpak bestuurder 2018-2022](#) en vertaald in concrete plannen en (tussen)resultaten.

14.1 Strategische doelen en aanpak

Onderstaand de onderdelen van het plan van aanpak op hoofdlijnen.

- 🌀 Onderwijskwaliteit: uitwerken stelsel van kwaliteitsborging, verzamelen harde gegevens in kwaliteitskaart, schrijven van schoolplannen in relatie tot de Koers.
- 🌀 Eigentijds vrijeschoolonderwijs: scholen beschrijven eigen ambities (in relatie tot de Koers) in schoolplan, landelijke beschrijving van vrijeschoolpedagogie en –didactiek in Compendium vrijeschoolonderwijs, verdere afwerking van vrijeschoolwiki vo, tweede vierjaarsperiode van lectoraat Waarde(n) van vrijeschoolonderwijs.
- 🌀 Personeelsbeleid: invoering ontwikkeltijd vo, invoering werkverdelingsplan po, uitwerken professioneel statuut, verdere uitwerking functiemix, herbezien taakbeleid vo, maken bestuursformatieplan, gesprekkencyclus herbezien, scholingsbeleid vernieuwen, afwerken functieboek.
- 🌀 Huisvesting: huisvesting Parcival College.
- 🌀 Partnerschap tussen scholen: intensievere samenwerking Vrije School De Berkel en Zonnewende, uitbouw samenwerking po-vo Zutphen.
- 🌀 Organisatie: opnieuw bezien van gewenste stichtings- en organisatiestructuur, van inzet en efficiëntie van bestuurskantoor, toerekening kosten bestuurskantoor aan de scholen.

Bijlagen

Bijlage I: Zakelijke gegevens VSNON

Naam	Stichting De Vrije School Noord- en Oost-Nederland
Afkorting	VSNON
Bestuursnummer	28212
Inschrijvingsnummer KvK	41038120
Raad van Toezicht	dhr. E. Jordens (voorzitter) dhr. J. Stadens (vicevoorzitter) dhr. E.A.M. Taylor (lid) mw. C.S.J. Veltkamp (lid) mw. J.M.J. Mens (lid)
Raad van Bestuur	dhr. F.L. Ebskamp, bestuurder

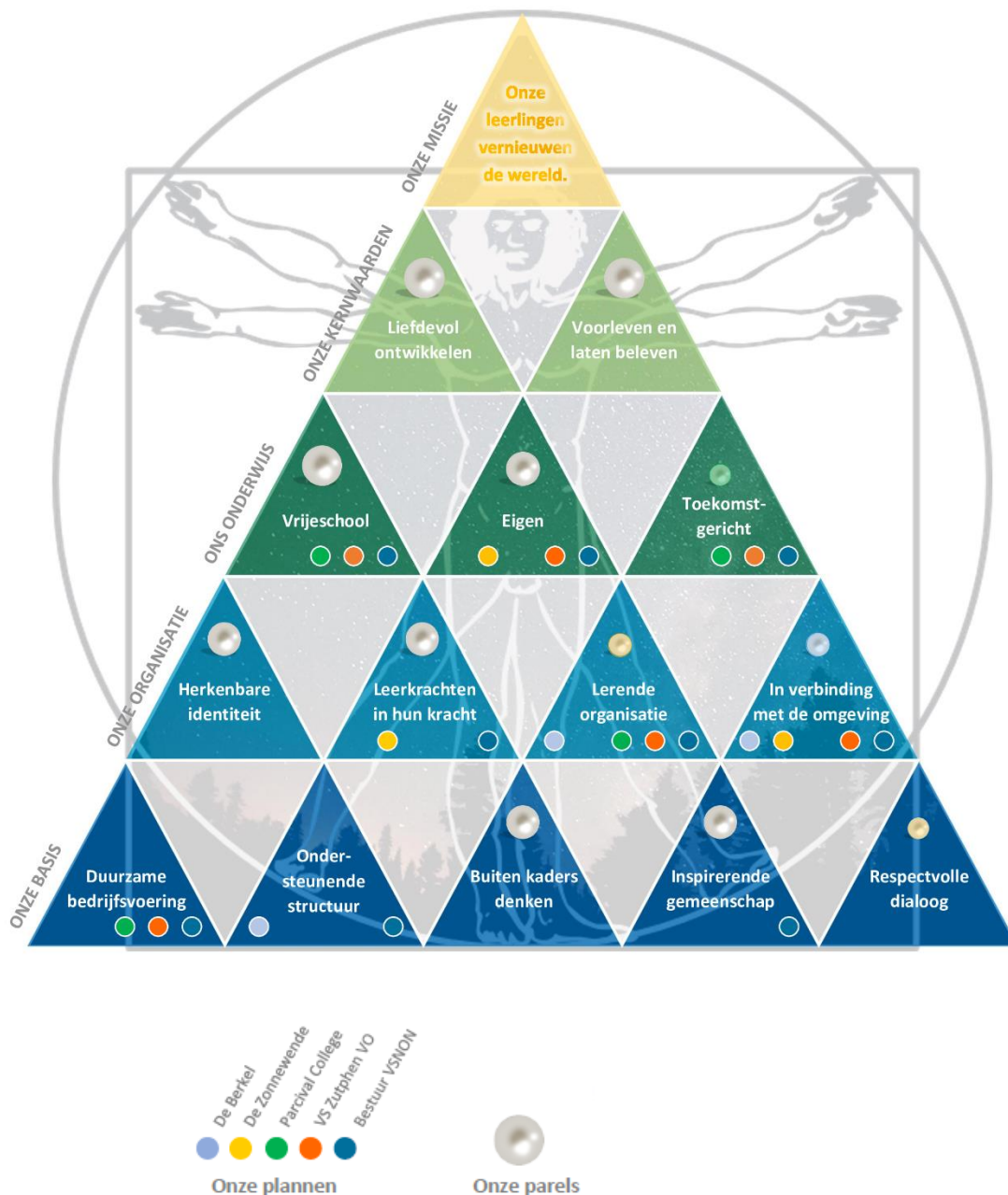
Bijlage II: Zakelijke gegevens scholen VSNON

 16NK01 Parcival College VO www.parcivalcollege.nl Gebouw A: Merwedestraat 45 9725 KA Groningen Gebouw B: Merwedestraat 98 9725 KA Groningen Gebouw C: Reggestraat 1 9725 KH Groningen rector: Dhr. A.G. Wijnbergen	 16NK VS Zutphen VO www.vszutphen.nl VRIJESCHOOL ZUTPHEN VWO HAVO MAVO Hoofdlocatie: Weerdsлаг 14a 7206 BR, Zutphen Nevenlocatie: Dieserstraat 52 7201 NB Zutphen rector: Dhr. B.C. Geleijnse	 06GE De Berkel PO www.berkelbasisonderwijs.nl Henri Dunantweg 4 7201 EV Zutphen directeur: Dhr. J.L.M. Derkx	 03JS(01) De Zonnewende PO www.vrijeschooldezonnewende.nl Hoofdlocatie: Valckstraat 30 7203 GC Zutphen Dependance: Valckstraat 32 7203 GC Zutphen directeur: Mw. C.B. Wolfkamp
---	--	---	--

Bijlage III: Koers 2019-2023

VSNON heeft voor de jaren 2019-2023 een Koers opgesteld met daarin de missie en stichtingsbrede kernwaarde en thema's die binnen de stichting en de scholen aan de orde zijn.

[Klik hier om de Koers 2019-2023 als interactief document te raadplegen.](#)

Draag zelf bij aan de Koers!

De Koers is een interactief document, dat op verschillende niveaus aangeeft waar de scholen voor staan en waaraan we werken. Bovendien zijn alle betrokkenen bij onze scholen van harte uitgenodigd om met schoolleiding en/of bestuur in gesprek te gaan over de missie, visie en thema's.

Feedback, suggesties en voorstellen zijn van harte welkom. U kunt uw idee kenbaar maken via de schoolleiding of via het [online formulier](#).

Bijlage IV: Plan van aanpak bestuurder

De bestuurder is vanaf 1 september 2018 in functie. Op 31 augustus 2022 gaat hij uit dienst. In die periode wil hij gestructureerd in energie en tijd samen met het managementteam zaken oppakken en afwerken. Dat zijn de opdrachten die geformuleerd zijn in de bestuursopdracht en zaken die in de eerste maanden van zijn werk naar boven zijn gekomen als belangrijk om aan te pakken. Daartoe heeft hij een plan van aanpak gemaakt met instemming van het managementteam.

Het plan van aanpak bevat de strategische doelen op stichtingsniveau en de wijze waarop deze worden nagestreefd, inclusief een planning.

[Bekijk hier het plan van aanpak.](#)